

# Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA  
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177  
PODUREDNIŠTVO  
34135 Trst, Vicoło d. Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 35.000  
Letna inozemstvo Lir 50.000  
Zračna pošta inozemstvo Lir 80.000  
Poštno čekovni račun: št. 11234499

Leto XL. - Štev. 13 (1992)

Gorica - četrtek, 31. marca 1988 - Trst

Posamezna številka Lir 800

## Tri Velike noči



Vstali Kristus, kot je upodobljen v dvorani Pavla VI. v Vatikanu, kjer se vršijo papeške avdience

Letos obhajamo Veliko noč v Marijinem letu, zato ne moremo mimo njenega sodelovanja pri velikonočni skrivnosti. V veri je Marija sprejela božje odločitve, tudi če jih ni razumela, in je hodila s Sinom tudi po poti odpovedi, trpljenja, žrtve in teme; zato je tudi z zaupanjem zrla v življenje in vstajenje.

Ce Kristusa sprejemamo v veri, kakor Marija, če ne živimo le sebi, temveč se nesebično razdajamo za druge in za mnoge skupne potrebe, potem smo s Kristusom vedno globoko povezani, v svojem življenju čutimo prenavljajoče delovanje velikonočne zmage. In to je neskalski vir našega veselja, upanja in moči.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA  
»KATOLIŠKEGA GLASA«

## Odrešenjsko veselje

Nič kaj dobro se ne počutimo, ko nas Cerkev v postnem času kar naprej spodbuja k spravi, spokornosti, spreobrnjenju, h ksanju. Zeljo, da bi postali »popolni, kakor je naš nebeški Oče«, najraje uspravamo. Zelili bi ostati, kakršni pač smo, in celo Boga silimo, naj nas sprejme take. Ta krilatca postaja ponekod že kar nekakšen molitveni obrazec. Predvsem pa smo naveličani besed, kot so sprava, mir, edinost, spreobrnjenje in ksanje. Toda to ni vselej samo naša krivda, kajti tako pogosto nam odmevajo v ušesih, da postajamo ob njih skorajda neprizadeti.

Se več. Včasih imamo občutek, da so se te vrednote zarotile proti nam. Roga se nam sprava: naj smo še tako razumevali, joči s sodelavko, ona nas prezira. Roga se nam mir: še preden ga skušamo zgraditi v svojih srcih, nam ga iz skritih zased obstreljujejo najrazličnejši sovražniki. Roga se nam edinost: v njej se učimo povezanosti najprej v družini, zunanji dejavniki pa bi jo najraje raztrgali na kosce. Roga se nam spreobrnjenje: mar naj se vedno le trkamo na prsi, ko nemočno opazujemo tok dogajanja, ki neustavljivo teče v nasprotno smer?

Se dosti teže kakor zdaj bomo doživljali odrešenjsko veselje na velikonočno jutro. Vse prevečkrat se nam srce krči v bolečini in razočaranjih. »Kako naj sedemo k velikonočnemu žegnu, če bo ostal sedež našega "izgubljenega sina" prazen?« toži razočarana mati. Vse prevečkrat do

vratu tičimo v skrbeh in dvomih. »Vedno teže shajamo,« skrbijo starši številnih družin. »Nič ne kaže, da bo bolje,« ugotavlja jo tudi optimisti.

Zgoditi se lahko, da dočakamo velikonočno jutro v bolniški postelji kot toliko drugih ali osamljenih v praznem domu. Premnoge bo to jutro našlo v zaporih, za bodočo žico v taboriščih. Kako potem sploh še kdo more govoriti o velikonočnem veselju?

Velikonočno veselje je drugačno. To ni veselje, ki ga doživljamo ob veselih plateh življenja. Nič nima skupnega z veseljem, ob katerem človek marsikaj pozabi. Nič nima skupnega z veseljem, v katerem človek išče sebe.

Velikonočno veselje je čisto nekaj drugega. Upa si pogledati v oči vsemu: bolečini, trpljenju, razočaranju, dvomu, celo obupu. Upa si pogledati povsod: v obupane družine, v osamele domove, v ločene zakone, v bolniške postelje in invalidske vozičke, celo v ječe in taborišča. Zanj potrebujemo le veliko nesebičnosti in zelo močno vero. Velikonočno veselje si upa pogledati celo smrti v oči, saj se odpira na življenje onstran smrti.

Posebna značilnost tega veselja je tudi ta, da ne zapusti tistega, ki so mu bili odpuščeni grehi. »Če je kje na svetu radost, je prav gotovo to radost človeka s čistim srcem,« pravi Tomaž Kempčan v Hoji za Kristusom.

Velikonočno veselje nam je bilo podar-

Angelove besede ženam, ki so v velikonočnem jutru prišle h grobu, kamor so bili položili Kristusovo truplo in ga našle praznega, »vstal je kakor je bil rekel« (Mt 28, 6), so temelj in steber naše vere, kajti brez Kristusovega vstajenja bi bila naša vera prazna; v upanju bi ostali osramočeni; v smislu in cilju življenja bi bili prevarani; od vseh ljudi bi bili najbolj nesrečni, bolj pomilovanja vredni kot vsako drugo živo bitje, ki se svojega konca ne zaveda.

Tako pa odmeva velikonočno sporočilo skozi zgodovino vseh človeških rodov: Kristus je vstal in živi! To tolažilno in opogumljajočo resnico oznanja Cerkev vse leto, še posebej pa na Veliko noč, ko ob Kristusovem praznem grobu prepeva trikratno alelujo in to vedno z višjim glasom kakor da hoče reči: Kristusovo vstajenje zajema vso preteklost, sedanjost in prihodnost. On je Začetek in Konec. Alfa in Omega. Vstali Kristus je trikratna aleluja, aleluja stvarjenja, odrešenja in končnega povečanja. V njem so tri Velike noči vsega stvarstva in človeštva.

### PRVA VELIKA NOČ JE STVARJENJE —

vstajenje stvarstva iz Nič. Božja Beseda, ki je bila v začetku pri Bogu, še več, ki je bila Bog, je priklicala v bivanje vse, kar biva, nebo in zemljo, rastline in živali, nazadnje pa še človeka.

To je tista prva Velika noč, ki je s svetlobo in stvariteljsko božjo močjo pregnala temo Niča. To je prva aleluja, ki še vedno odmeva po vsem stvarstvu. Sonce jo ožarja, zvezde jo odsevajo in narava jo razodeva vsako pomlad.

### DRUGA VELIKA NOČ JE ODREŠENJE ČLOVEKA —

Kristusovo vstajenje. Podoba te Velike noči je izhod Izraelcev iz egiptovske sužnosti v svobodo ob-

jenj z veliko nočjo, zato je to najčistejše veselje, ki obstaja na svetu. Jezus je lahko izrazil le nekoliko tega veselja, ko ga je primerjal z veseljem matere po rojstvu otroka. Velikonočno veselje pa je dar Svelega Duha in znamenje božje navzočnosti med nami, kot so zakramenti, Evharistija, božja beseda.

Vse darove Duha, tako tudi veselje, nosimo v krških posodah. Pokvarimo in izgubimo ga že s slabim razpoloženjem. Nanj vplivajo najpreprostejši vsakdanje stvari in dogodki. Toda jedro veselja ostane mir, katerega izvir je vstali Zveličar sam. Jezus nam ne zapuša in ne daje miru na splošno, ampak svoj mir.

Velikonočno veselje je neumrljivo. Tudi to je znamenje, da je to veselje dar Boga. »In vašega veselja vam nihče ne bo vzel« (Jn 16, 22). Celu v bolečini, tesnobi in trpljenju, ko smo daleč od tega, da bi lahko govorili o veselju, ostaja na dnu srca občutek miru, gotovosti, varnosti.

Velikonočno veselje in velikonočni mir sta božja darova. Zato ne mislimo, da si ju moremo prilastiti in vselej računati z njima. V letošnjem velikonočnem jutru nas morda ne čakata niti veselje niti mir. Toda stopili bomo vanj zato, da v njem srečamo svojega Gospoda in Odrešenika, kakorkoli že. Naša tiha in pobožna želja letošnjega posta je lahko tudi ta, da nam Gospod nakloni dar svojega veselja in miru.

VANJA KRZAN

LJUBKA SORLI

### Jezus rešnja pot

Glas veseli o vstajenju tvojega Sinu, Marija, ti posušil grenke solze je na duše dnu, Marija. Iz ljubezni materinske si za Jezusa trpela, darovala bolečine vdano si Bogu, Marija. S Sinom trudna in potrta križev pot si prehodila, spremljala si ga s pogledom bolnim od strahu, Marija. Pa je vstal v nedeljskem jutru, zmagovit in veličasten... V tebi o neskončni grozi zdaj ni več sledu, Marija. Radost ti srce navdaja, iz oči ti sreča sije — vse en sam je čudež božji, gledaš ga ko v snu, Marija. O, ti veš: po težkem križu in po čudežnem vstajenju Jezus rešnja pot je prek nevidnega mostu, Marija, tja, kjer varno je življenje v družbi tvoji večne čase, kjer kraljestvo je ljubezni, bratstva in miru, Marija.

Ijubljene dežele. Tedaj, ko je šlo za biti in ne biti, ko je bil obstoj izvoljenega naroda na kocki, je Bog na čudežen način posegel vmes in usodo Izraelcev iz narodne smrti preusmeril v življenje.

Uresničenje te podobe je naše odrešenje po Kristusu, ki je s svojo smrtjo in vstajenjem preusmeril zgodovino človeštva. Ob vstalem Zveličarju ni več mesta za strah, da bi končali v niču, ni več mesta za obup, saj je On naše jamstvo, On naše upanje, saj nas prav On osvobaja od zla in greha. To je torej aleluja našega odrešenja, ki se je zavitvalo že z učlovečenjem božjega Sina, a se je na Veliko noč popolnoma zasvetilo. O, to je res dan, ki ga je naredil Gospod!

### TRETTJA VELIKA NOČ BO OB KONCU ČASOV —

ko bosta odrešeno človeštvo in prenovljeno stvarstvo prešla v povečanje, v večno veliko noč z najvišjo in neminljivo alelujo. Kar je namreč Kristus uresničil s svojim vstajenjem na sebi, bo uresničil tudi na nas. Pečati grobov bodo raztrgani, kamen zgodovine odvaljen.

To bo tretja, dokončna velika noč, dokončno vstajenje človeštva in stvarstva, uresničenje tistega, kar vsako nedeljo izpovedujemo z besedami: verujem v naše vstajenje in večno življenje.

Kot pravi zadnji koncil v dokumentu »Cerkev v sedanjem svetu« (45, 2): »Vstali in povečani Kristus je cilj človeške zgodovine, točka, v katero se stekajo vsa naša hrepenenja, središče človeškega rodu, veselje vseh src in izpolnitev njihovih teženj.«

Škof F. Kramberger

### Zakonski predlog SSK o globalni zaščiti pred senatom

Zakonski predlog Slovenske skupnosti o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v Italiji je bil 18. marca predložen v italijanskem senatu. To je na seji deželnega tajništva SSK sporočil tajnik Ivo Jevnikar. Besedilo so podpisali valdostanski senator dr. Cesare Dujany, tajnik Sardinjske akcijske stranke sen. Carlo Sanna, senator Južnotirolske ljudske stranke Hans Rubner in senator iste skupine, predsednik mešane skupine v senatu Roland Riz.

Sedanji predlog je od leta 1972 že tretje besedilo zaščitnih besedil SSK in je sad nove poglobitve vseh odprtih vprašanj ter novosti zadnjih let. Šteje 30 členov in obširno spremeno besedilo. Vsebinsko in zna-

čilnosti novega predloga je stranka predstavila na tiskovni konferenci v torek 29. marca na sedežu v Trstu.

Po mnenju deželnega tajništva gre vsekar za pomemben doprinos k razjasnitvi slovenskih zahtev in za jasen sad sodelovanja med strankami narodnih manjšin, ki so s predložitvijo besedila SSK v senatu dejavno pokazale svojo solidarnost z našim bojem.

Na seji je deželno tajništvo razpravljalo o splošnem političnem položaju. V zvezi z vladno krizo je izrazilo zahtevo, naj nova vlada sprejme med svoje obveze odobritev zaščitnega zakona za Slovence. Izredno zaskrbljenost je izrazilo zavoljo novih groženj v zvezi z zmanjšanjem prisotnosti državnih soudeležb na našem področju in krčenja števila delovnih mest. Glede položaja v devinsko-nabrežinski občini je izrazilo zadovoljstvo, da je ostal na čelu pomembne občinske uprave slovenski župan in da se je kriza rešila.

Med pomembnimi novostmi zadnjih dni je po mnenju SSK še odobritev Listine o pravicah manjšinskih jezikov in okviru Evropskega sveta v Strassburgu, ki je za vse evropske manjšine — podobno kot resolucija Kuijpers v Evropskem parlamentu — temeljnega načelnega in političnega pomena, po namenu sestavljalcev pa naj bi postala prava mednarodna pogodba.

V nadaljevanju se je tajništvo razpravljalo o deželnih volitvah, oblikovanju programov in kandidatih list, o čemer bo sklepalo bližnje zasedanje strankinega deželnega sveta.

### Stroški za papežev obisk v Avstriji

Glede papeževga obiska je škof Kapelari rekel, da si stroške zanj delita graška in celovška škofija. Vsaka bo morala prispevati približno dva milijona šilingov. Tege denarja pa ne bodo vzeli od cerkvenega prispevka, temveč iz prodaje zemljišč. Škof je ponovno poudaril, da ima koroška Cerkev vso pravico obhajati praznik vere s apečezem.

### Za Evropo in federalizem

Ob koncu tedna sta bili v alpskem loku dve pomembni zborovanji o problemih federalistične Evrope, pa tudi narodnih manjšin in njih vloga. V Trentu je bil kongres Unije za federalistično Evropo, na kateri je sodelovalo veliko predstavnikov predvsem iz Italije, pa tudi iz inozemstva, kot Švice, Katalonije v Španiji in ZR Nemčije.

V Vicenzi pa je bilo naslednji dan srečanje manjšinskih in avtonomističnih strank in gibanj v Italiji. Med njimi južnotirolska SVP, Union Valdotaïne, Slovenska skupnost, Partito sardo d'Azione, Movimento Friuli pa še venetski, lombardski in piemontski avtonomisti. Beseda je tekla tudi o prihodnjih evropskih volitvah.

# Razgovor o Slovenski skupnosti *Z našimi misijonarji za Veliko noč*

Na vprašanja, ki jih je zastavil dr. K. Humar, se odgovoril deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar.

**Lansko leto, v nedeljo 20. decembra, je Slovenska skupnost pripravila v Gorici spominsko slavo ob 40-letnici samostojnega političnega nastopanja Slovencev v povojni Italiji. Zato zastavljam vprašanje: Prva slovenska samostojna stranka v povojni Italiji je bila Slovenska demokratska zveza (SDZ). Kot vemo, je šlo za koalicio dveh dotodanjih političnih skupin, nekdanjih liberalcev in pristašev Slovenske ljudske stranke na Primorskem. Ali se SSK čuti naslednica SDZ, ali gre pri SSK za novo politično formacijo?**

Odgovor bi lahko bil dvojen: vsekakor je Slovenska skupnost nastala kot nova politična formacija, vendar se čuti tudi kot naslednica prejšnjih skupin, ki so v povojnem času na naših tleh zagovarjale samostojno politično nastopanje. Položaj na Tržaškem in Goriškem je bil do nastanka deželne SSK na prvem deželnem kongresu v Devinu dne 24. maja 1975 precej različen. Za Goriško velja, da je bila Slovenska demokratska zveza koalicio dveh skupin, kar se je ohranilo do 1975. Na Tržaškem je bil položaj bolj zapleten. SDZ je bila le ena izmed štirih samostojnih političnih skupin, ki so nastale v prvih povojnih letih. Med njimi je prihajalo do sodelovanja, a tudi do ostrih razhajanj, dokler se niso za tržaške občinske volitve leta 1962 povezale v koalicio, iz katere je zrasla enotna stranka Slovenska skupnost. Ta je pozvala vse pripadnike slovenske narodnostne skupnosti, naj se, ne glede na ideološke razlike, povežejo na narodnostni osnovi, da z združenimi močmi dokažejo, da želijo biti osebek tudi v politiki. Zato so tudi stopile nekoliko v ozadje razlike, ki ločujejo, da bi se poudarilo to, kar je vsem skupno: skrb za našo ohranitev in vsestranski razvoj.

**SSK je vsedeželna politična stranka, bolj ali manj navzoča v vseh pokrajinskih deželah Furlanije-Juljske krajine. Ali bi našim bralcem razložili, kakšen je bistveni program SSK? Mlajši volivci o tem gotovo premalo vedo.**

Omenil sem že delo za našo ohranitev in vsestranski razvoj. To je osnova, ki pa ni ločena od skrbi za rast vse skupnosti, katere del smo. Naši izvoljeni predstavniki nikakor ne skrbijo le za interese Slovencev v smislu, da se zanimajo le za jezikovno ali podobno enakopravnost. Po svojih močeh si prizadevamo, da vplivamo na reševanje vseh problemov, ki nas zadevajo. Velikokrat se dogaja, da nas kakav stvar zanima ali prizadeva kot vse ostale državljanke, a še posebej kot Slovence. In ravno tu se pokaže posebna občutljivost, ki jo lahko pokaže le slovenska stranka, saj v vsedravnih strankah prevladujejo pač splošni interesi.

Tak primer so lahko sinhroni ali nove tovarne. Kot ostali prebivalci imamo interes, da se družba razvija, da se odpravlja brezposelnost. A kot Slovenci zahtevamo tudi dolžno upoštevanje naše pravice do narodnega prostora, nasprotujemo razlastitvam ipd. Zanimivo je s tem v zvezi dejstvo, da smo na tem področju tudi s strogo strokovnimi utemeljitvami še pred »zelenimi« in ekološki odigrali več bitk v zaščito našega okolja.

Pri našem programu smo vezani na temeljne načelne smernice in na zdravo pamet, ne pa na bolj ali manj izdelane vprašljive in toge zgradbe »velikih ideologij«. Ko se pojavi problem, ga naši strankini organi — velikokrat v sodelovanju s strokovnjaki — pregledajo, o njem razpravljajo in se nato odločajo.

**Kako je organizirana vaša stranka? Kdo so lahko njeni člani?**

Povrnili bi se k prejšnji misli, kako SSK določa svoje programe in stališča. Jasno je, da bi bilo idealno, da bi bilo čim več naših ljudi vključenih v strankino delo. Ne zaradi »zganjanja politike«, ki našim ljudem ne leži, pač pa zaradi demokratičnega soodločanja o velikih in malih problemih, ki nas zadevajo.

Organizacija SSK je izpeljana predvsem v tržaški in goriški pokrajini, medtem ko imamo v videmski (deloma tudi v pordeonski) pokrajini nekaj predstavnikov, veliko prijateljev in okoli tisoč volivcev, nimamo pa struktur.

Mladina ima svoji pokrajinski in skupno deželno mladinsko sekcijo, ki deluje zelo samostojno. Za ostale somišljenike SSK je osnovna organizacijska sekcija, ki obsega ozemlje občine ali pa zaokroženega mestnega predela. V vsaki pokrajini so pokrajinski kongresi, ki izvolijo pokrajinske svete. »Izvršna oblast« je pokrajinsko tajništvo oz. pokrajinski izvršni odbor. V deželnem merilu imamo ravno tako deželni kongres, deželni svet, deželno tajništvo.

Omeniti je treba potem še pomožne organe, kot so komisije, razni odbori itd. Pomemben je seveda tudi strankin tisk — od letos dalje enotni mesečnik »Skupnost«.

Član SSK je lahko vsak zaveden Slovenec, ki sprejema pravila in načela SSK.

**Kakšen je odnos SSK do ostalih strank v deželi? In kakšen je njen odnos do jugoslovanske in še posebej do slovenske politične stvarnosti v sedanji Jugoslaviji?**

V Furlaniji-Juljski krajini je SSK enakopraven član šeststrankarske deželne koalicije, torej nekakšne tradicionalne vladne večine, katere šesti član je SSK. Žal nam doslej ni uspelo, da bi lahko sodelovali tudi v sami deželni vladi, čeprav to ostaja naša zahteva. V tej zakonodajni dobi pa vodi zastopnik SSK, deželni svetovalec dr. Drago Štoka, pomembno svetovalsko komisijo za kulturo, šolstvo, šport in rekreacijo.

Ze pred leti se je na kongresih SSK oblikovalo stališče, da skušamo sodelovati v upravnih večinah in izvršnih organih, ker na tak način lahko največ dosežemo za naše ljudi, ali pa vsaj marsikaj slabega preprečimo. Majhna stranka, ki je vedno v opoziciji, v Italiji ne more pokazati kakih večjih uspehov. Seveda pa je zelo jasn pogoj za naše sodelovanje za Slovence pozitiven upravni sporazum. Biti morajo izgledi, da bo naša prisotnost za manjšino koristna. V problematičnih položajih, kakršen je npr. v občini Trst od Osima dalje, izbire niso lahke. Dokaz za to je bilo naše sodelovanje — ki je tudi v stranki vzbudilo razprave — v občinskem odboru, dokler ni naš predstavnik prof. Aleš Lokar odstopil, ker so bile razmere nemogoče za našega gledišča. Vsakodnevno trdo delo v upravah pa prinaša sadove: od šolskega centra v Gorici do pobud našega župana v Devinu-Nabrežini, našega pokrajinskega odbornika za kulturo v Trstu, člana upravnega odbora Tržaške krajevne zdravstvene enote, ostalih naših svetovalec od dežele do rajonskih svetov.

Ker smo del slovenskega naroda, se seveda živo zanimamo za to, kar se dogaja v njegovem središčnem delu, torej v matiči. Vsak napredek na poti demokracije, kulturne rasti, gospodarskega razvoja blagodejno vpliva tudi na nas; vsako zaostrovanje, centralistični pritisk in podobno pa tudi mi občutimo v vsej negativnosti. V stikih z oblastmi Slovenije in Jugoslavije opozarjamo na moralno in pravno dolžnost, ki jo ima matica, da se zanima za našo usodo, da od Italije zahteva izpolnitev naših pravic. Obenem pa podčrtujemo nujnost, da se v odnosu matice do zamejstva opusti vsako privilegiranje oziroma zapostavljanje iz ideoloških razlogov. Skupni slovenski prostor je obogatitev le, če sprejema pluralizem.

**Protli koncu letošnje pomladi bodo v naših krajih važne politične volitve, predvsem v deželni svet, v pokrajinska sveta v Trstu in Gorici, v tržaški občinski svet. Kako se SSK na te volitve pripravlja? Saj bodo bolj tvegane kot v preteklosti, zlasti ker je padlo število prebivalcev v Trstu in ker vemo, da umirajo stari tradicionalni volivci SSK, zaljubljeni v slovenstvo in demokracijo, novi rodovi pa, se bojim, da so narodno manj zavedni.**

Tržaške in goriške dijaške akcije ob primeru Sama Pahorja so pokazale, da se za drugačnim videzom skriva v naši mladini velika občutljivost za pravičnost, velika narodna zavest. Pojavlja se v spremeni oblikah, kot se spreminjajo generacije. Gre za to, da skušamo mladim prikazati vrednost samostojnega nastopanja, aktivnega sooblikovanja skupne usode. Mladina od nas zahteva doslednosti in odločnosti.

Volitve bodo tvegane še iz nekaterih razlogov, ki v vprašanju niso omenjeni. Najprej je tu grožnja socialistične stranke, ki bi rada tako spremenila deželni

volilni zakon, da bi avtomatično izpadla iz prihodnjega deželne sveta ravno slovenska stranka... V Trstu bo treba tokrat na pokrajinskih volitvah izvoliti le 24, in ne več 30 svetovalec. Šest jih torej izpade... Pojavljajo se nova politična gibanja, ki so vabliva tudi za Slovence...

Kljub vsemu pa smo optimisti. Če prav pomislimo, je izreden dokaz naše zavesti in politične zrelosti, če glasujemo za slovensko listo. Za te glasove ni nobenega dvoma, kaj hočejo na teh tleh. Če smo upravičeno zavzeti za spoštovanje našega jezika v poštnem prometu in pred sodiščem, se moramo toliko bolj potruditi, da pošljemo svoje ljudi tja, kjer se tudi o nas odloča.

Priprave na volitve so seveda stekle po že tradicionalnih vzorcih: seje sekcij in drugih organov, iskanje kandidatov, oblikovanje programov itd. A glavna priprava na volitve je dolgoletno vsakodnevno delo na raznih ravneh v stranki in v izvoljenih svetih. Sama reklama ne zaleže. Treba je pokazati na opravljeno delo in na pošteno misel, ki ga je vodila. Pri tem se SSK nima česa sramovati, čeprav ima tudi svoje pomanjkljivosti. Morda pa v tisku vse delo ne prihaja dovolj do izraza.

Ravno med zadnjimi dejanji bi rad na koncu omenil naš novi predlog zaščitnega zakona. V prenovljenem besedilu so naše temeljne zahteve in je naš temeljni narodnoobrambni in družbeni program, ki zajema Tržaško, Goriško, Benečijo, Režijo in Kanalsko dolino. Predstavili so ga senatorji Valdostanske zveze, Sardinske akcijske stranke in Južnotirolske ljudske stranke, kar je lep dokaz manjšinske vzajemnosti. Upamo, da bodo volilni židji taki, da bodo našim prizadevanjem za pravično zaščito v trdno oporo.

## Dr. Janez Hornböck - zlatomašnik

Na uredništvu smo prejeli naslednje sporočilo:

*Dragi dobrotniki in mohorjani! Letos za Veliko noč bo 50 let, odkar sem prejel mašniško posvečenje v Inomostu (Innsbrucku). Na materinsko nedeljo, dne 8. maja, bom obhajal v svoji fari Podgorje zlato sv. mašo. 42 let sem posvetil delu za Mohorjevo družbo. Prosim vas, hvalite z menoj Boga tudi za vse, kar se nam je posrečilo v teh težkih letih storiti za to našo skupno Mohorjevo. Naj Mohorjeva ostane še naprej en velik kup dobrih volj. Kristus je vstal! Vstali bomo tudi mi!*

Dr. Hornböck Janez

Zlatomašnik Hornböck je nekako drugi ustanovitelj Celovške Mohorjeve družbe. Ta je bila za časa nacizma razpuščena, rjeno imetje (hiša na Kärntnerstrasse) zaplenjena. Koroška s Celovcem je po vojni prišla pod angleško vojaško upravo. Dr. Hornböck je s še nekaterimi drugimi duhovniki dosegel pri Angležih, da je Mohorjeva oživila in že leta 1947 izdal prvi knjižni dar po vojni.

Pod njegovim vodstvom je nato Mohorjeva rastla in se širila. Postopno so obnovili poškodovane Mohorjeve hiše. Leta 1953 odprejo Mohorjevo dijaški dom z osmimi dekleti in tremi šolskimi sestrami. Tega so nato razširili in v šolskem letu 1958-59 vanj sprejeli že 75 fantov in 43 deklet. Prizidali so še Slomškov dom za dijake. Največje delo Mohorjeve in dr. Hornböcka pa je Modestov dom, nova, moderna zgradba za dijake, ki jo sedaj vodijo salezijanci. V tem domu so med počitnicami gostovale že številne naše skupine. Mohorjeva je pod svoje okvirje vzela tudi Slovenski dijaški dom na Dunaju, ki ji ga je zaupal p. Tomažič.

V letih po zadnji vojni je Celovška Mohorjeva postala tudi močno tiskarsko podjetje, ki zaposluje številne slovenske uslužbence. V njeni tiskarni se tiskajo ne samo mohorjevske, marveč tudi Naš tednik, Nedelja, Družina in dom in še marsikaj drugega tudi v nemškem jeziku. Opremljena je z modernimi stroji in strokovno usposobljenim osebjem.

Mohorjeva si je pridobila veliko prijateljev posebno v Sev. Ameriki. Od tam so ji naši rojaki tudi veliko finančno pomagali v težkih povojnih časih. Dr. Hornböck je v ZDA večkrat potoval in se tam srečal z izseljenci, ki so po umiku iz Slovenije preživeli prva leta na Koroškem in bili deležni tudi pomoči tamkajšnjih rojakov.

Zlatomašniku dr. Janezu Hornböcku se je Mohorjeva in v njo vsa krščanska slovenska skupnost na Koroškem oddolžila v mesecu januarju, ko so g. jubilarntu podelili Tischlerjevo nagrado, ki je najvišje priznanje med slovenskimi Korošci. Ob



M. Terezija (levo) in misijonar Stanko Pavlin SDB ob srečanju v Hongkongu

### OBISK PRI DR. JANEZU

Končale so se naše »baldorie«, naše razposajenosti za kitajsko Novo leto (17. februarja), piše misijonar Stanko Pavlin. Danes smo znova začeli s poukom. Fantje so nekam »izgubljeni«, seveda saj so prejšnje dni samo lumpali...

Tudi jaz nisem ostal doma, podal sem se na Taiwan kar za 15 dni. Tam se obiskal maryknolca p. Franca Rebola, ki ima krasno vpeljano župnijo in je odgovoren tudi za »vrtec«, ki ga je uredil za otroke in za farane skupaj z bazenom.

V soboto popoldne me je peljal z avtomobilom do Tajpeja, glavnega mesta Tawana, dve dobri uri vožnje. Tam sem bil gost maryknolcev. Naslednji dan v nedeljo sva se z vlakom odpeljala v Lotung obiskat dr. Janeža. Doktor naju je čakal in

bil zelo vesel obiska. Dolgo smo skupaj kramljali. Doktor je enkratna osebnost; govori počasi, sedaj meša mandarinščino s slovenščino; kdaj zavije v italijanščino. (Doktor nima priložnosti, da bi govoril po slovensko, redovniki kamilijanci ki vodijo bolnišnico, pa so Italijani.) Tako je pogovor še bolj zanimiv.

Obujali smo stare spomine na msgr. Kerca, na g. Andreja Majcna, na sestre, ki so sedaj v Križah, pa na razne avanture iz preteklih časov. Dr. Janež zna opisati stvari in dogodke tako lepo in natančno, da bi človek težko verjel, če bi ne bil sam pričeval dogodka. Rebol je kar poslušal in poslušal in se čudil. Če pa hočeš kaj več zvedeti o njem, se ti izmuzne kot riba; noče, da se govori o njem ne v revijah ne v »cajtengah«. Zelo je skromen. Samo ob sobotah in nedeljah se lahko z njim kaj več pogovoríš, ker je ostale dni vedno črkov bolnikov ali v operacijski sobi. Zjutraj ob 8. uri je že v oddelku pri bolnikih. Potem malo »kofetka«, pa cigareto in spet v XR oddelku, kjer pregleduje spektre in odloča, kaj je bolj primerno ali operacija ali zdravljenje.

Kamilijanci zidajo novo moderno bolnišnico, končana bo prihodnje leto, vse bo najbolj moderno opremljeno. Sredstev imajo dokaj več kot pred leti, tudi po zaslugi dr. Janeža, ki je znan po celem Taiwanu.

Hvala za Mohorjeve knjige in lep pozdrav vsem ter blagoslovljene velikonočne praznike.

(Opomba ured.: Franc Rebol se je rodil v Smartnem pod Smarno goru leta 1925, odšel v Ameriko, leta 1943 stopil v redovno družbo Maryknol v New Yorku, postal mašnik 1953 ter odšel v misijone. Je torej Slovenec po rodu, a Amerikanec po miselnosti.)

### DOBRO IN SLABO Z MADAGASKARJA

Hitro mineva čas. In kot sad na vrtu tudi mi počasi dozorevamo... Vsaj da bi res dozorevali za Njega, ki nas je izbral in poklical na delo v svoj vinograd. Koliko jih gre vsak dan in mlajši od nas... Hvala Njemu za vse, tudi za čas, ki nam ga meri z radodarno roko. Mi boš rekel: Zakaj govoriš tako? Četudi so že leta, kar delam na Madagaskarju in so pogrebi vsakdanji opravki, me smrt še vedno preseneča. Posebno, ko vidim prerani zaton življenj zaradi malarije ali bilarzioze. Ko bi bili ljudje malce manj fatalisti in bolj sprejemljivi in poučljivi, bi situacija bila boljša. Čakajo, da bolezen napreduje; šele ko položaj postane tragičen, se spomnijo na zdravnika in na zdravlila. A večkrat je to prepozno. Kadar se jih poučuje, odobravajo, a potem delajo po svoje. Četudi je že skoraj sto let, odkar so prišli v stik z Evropejci, pri njih ni opaziti napredka.

Ze dosti jih je, ki poznajo evangelij, a živijo po navadah prednikov; poznajo učinkovitost sedanje medicine, a hodijo raje k čarovniku; obiskujejo šolo, a zanje je tabu vzeti knjigo v roke.

Ni tako po vsem otoku, hvala Bogu, a pri naših Bara, bi si želel, da bi bilo drugače.

Končno tudi dobra novica: pretekli teden smo dobili cement iz Francije. Kmalu bom začel z gradnjo nove cerkve v Zazafotsy. Posvečena bo sv. Vincenciju Pavel-skemu. Prističen pozdrav!

I. Stanta

### SUSA IN SE KAJ

Pri nas gre po malem naprej. Res pa je, da se dežela sooča z zelo velikimi težavami. Korupcija na vseh uradih veča revščino ljudi. Poleg tega je letos po mnogih krajih suša, zato bodo tudi pridelki zelo skromni. Lep pozdrav in voščila za velikonočne praznike.

Rok Gajšek



**Vstali Kristus naj v vas razžari plamen vere, upanja, ljubezni!**

# Fenomen Medjugorje

## TURISTIČNI ASPEKT

Na turistični razstavi v Berlinu so Jugoslovani poleg drugega pokazali tudi Medjugorje. Tako je ta sporni kraj prišel med turistične ponudbe Jugoslavije. »Nedeljski dnevnik« je pred nedavnim objavil članek o tem kraju. Avtor se sicer ironično izraža o medjugorskih dogodkih, vendar o njih piše. Tudi »Primorski dnevnik« se je spomnil Medjugorja, a gleda nanj s turističnega vidika. To je razumljivo, saj gre takim predvsem za to, koliko tuji turisti prinesejo v državo deviz in koliko več bi lahko iztržili, če bi oblast bila bolj »turistično modra«. To modrost je do neke mere pokazal Kompas, ki je postavil v Medjugorju svojo agencijo in hotel. Medjugorje je torej postalo za civilno oblast turistična privlačnost. Tudi to je nekaj, saj znači, da oblast vsaj ne ovira medjugorskih romanj. Morda je je do tega privedla tudi sedanja gospodarska kriza in žejna po devizah. Gotovo je, da prihajajo tudi devize v zvezi z Medjugorjem, ko pa računajo, da obišče ta kraj več kot milijon ljudi na leto. Tja prihajajo z avtomobili, avtobusi, vlakom do Mostarja, z letali do Dubrovnik. Povrh so ti turisti mirni, pobožni, tihi. Policiji ne delajo preglavic.

## VERSKI VIDIK MEDJUGORJA

To je ena plat medjugorske medalje. Druga plat je verska. Ta plat je pa zadeva cerkvenih oblasti in vernikov. O cerkvenih oblasteh je znano, da se glede pristnosti Marijinih prikazovanj niso še izrekle, četudi so fenomen prikazovanja preiskale tri razne komisije in jih ena še vedno preiskuje. Vatikan sam se v zadevo neposredno ne vmešava, češ, to je zadeva Jugoslovanskih škofov. Uradno se torej Cerkev ne izreči ne za ne proti. Le škof iz Mostarja je tisti, ki o prikazovanih najbolj dvomi: Zato: pustimo časa čas.

Krščansko ljudstvo pa gre svojo pot. Število romarjev v Medjugorje raste iz leta v leto. Ker teh romanj duhovniki ne smejo organizirati, so se ponudile razne turistične agencije. Po vsem svetu jih najdemo, ki vabijo in spremljajo ljudi v Medjugorje.

Tudi v Italiji jih je lepo število. Videmski tednik »La Vita Cattolica« piše, da je agencija »Fogolar viaggi« lani prepeljala v Medjugorje 1.500 ljudi, letos pa misli organizirati 20 potovanj v ta kraj. Tja je poromala tudi lastnica agencije Patrizia Bortolotti in pravi, da jo je duhovnost Medjugorja povsem prevzela: molitev, post, spreobrnjenje. Isti tednik posveča Medjugorju celo stran. Prinaša pričevanja udeležencev, laikov in duhovnikov, kakor tudi teoloških strokovnjakov. Profesor sv. pisma don Rinaldo Fabris pravi: »Medjugorje priča o potrebi iskati Boga in sicer tudi pri ljudeh, ki živijo zunaj cerkvene institucije. To je gotovo pozitivno. Toda potrebna je jasnost v tej dvoumnosti verskega izkustva. Ena je razmerje med patri, ki nekako vodijo ta pojav, in cerkveno oblastjo. Druga se nanaša na vsebino medjugorskega sporočila, ki je odsev neke kulture, izhajajoče iz predkonciljske kateheze (molitev, post, spreobrnjenje). Dejstvo je, kot ugotavlja videmski katoliški tednik, da so "tisti iz Medjugorja" po-

stali gibanje. Tedensko se zbirajo k molitvi v svojem okolju, vsako prvo soboto v mesecu se srečujejo pri občestveni molitvi pri kapucinih v Vidmu in vsako toliko se zbirajo v večjem številu za skupno nočno molitev v Tricesimu.«

## GLAS IZ KANADE

Naj zaključimo to poročilo s pismom iz Kanade; poslal ga je lazarist misijonar Ciril Čarga. Ljansko poletje je bil doma na počitnicah, pa si je mislil: Ko se vrnem v Kanado, me bodo vsi vpraševali, če sem bil v Medjugorju. Tako sem šel. Prvi vtis je bil kar dober. Ob cesti izložbe raznih verskih in drugih predmetov. Okoli cerkve vse snažna. Blizu cerkve urad ljubljanskega Kompara, ki sprejema rezervacije za prenočevanje po raznih hotelih (v Mostarju) in pri privatnikih. Potem množica ljudi iz vseh krajev. Ko sem stopil v cerkev, je bila polna mladine iz Stuttgarta. Nato sem stopil v župnišče, ki je skromno. V spremstvu vodiča sem se povzpel tudi na Križevac. Pod žgočim soncem je bila pot zelo naporna, od kamna do kamna, med robidovjem in trnjem... zares podobna vzpenjanju človeškega življenja do tistega vrhunca, ki nas na koncu čaka... Na poti navzdol, ki je še hujša, ker ne veš, kam bi nogo postavil, srečujem cele trume ljudi, ki se počasi vzpenjajo proti vrhu, molijo na glas, kot ti madžarski romarji (200 nas je, pravi duhovnik, ki je z njimi)... Kaj vleče vse te ljudi tja gor? Turistična privlačnost gotovo ne!

In Ciril Čarga nadaljuje: »Ob južni strani na travniku nekaj duhovnikov že spoveduje. Tudi sam opravi sv. spoved, potem sedem in postavim poleg stolice tablico z napisom jezikov, v katerih lahko spovedujem. Takoj se zbere dolga vrsta ljudi, ki prihaja k spovedi in sicer k takim spovedim, kakršnih od časov svojih prvih ljudskih misijonov nisem več doživel... Pride ura prikazovanj treh videev. Rad bi šel, da jih vidim, toda vrsta spovedancev in zgled drugih duhovnikov mi ne dajo, da bi šel. Poslušam spovedance in jim pravim, da tista Marija, ki se menja v tem trenutku tam blizu prikazuje, ne gleda samo na videe, temveč tudi na tebe in tvoje probleme. Pa vidiš solze v

njih očeh. Tedaj te prevzame "nekaj", kar ti še dolgo ostane...«

»Slišal sem,« zaključuje pismo, »da je sv. oče nekemu škofu, ki je potožil, da ljudje drviijo v Medjugorje, dejal: "Po kaj hodijo? Ali ne zato, da se spovedo, da gredo k obhajilu in se spreobrnejo? Ali ni ravno to, kar si želimo? Pusti jih torej; naj gredo!"«

Kljub temu medjugorski verski fenomen ostaja še vedno sporen in ga vsak po svoje doživlja in o njem sodi.



Oj, Števerjan, ti biser naših Brd, goric bogat in vinorodnih trti! Nasula ti darov je božja dlan... \*

## VLADIMIR KOS

### NAJVEČJA NOVICA

Nikar ne skomigni z rameni kot leni ljudje, ki jih srečaš na robu časopisa in ti, pogreznjeni vanj, godrnjajo: »Je spet kaj narobe? Velika noč? O!«

In berejo drobne novice.

Ne čudiš se nič? Le kdo izmed nas, kdo bi lahko se obudil od smrti? Kdo od nas potem bi ljudi ne preklel? Naš Gospod je Ljubezen, ker Bog je Ljubezen. O, ne pozabi te največje novice!



Tako so naše matere peklo velikonočno pogačo (foto B. Breclj)

## Pogovor s škofom dr. Stanislavom Leničem

X.

Škof je vzel svoj običajni notes, kamor si je zapisoval imena, za katera so prosili intervencije, in si zapisal tudi želje teh žensk. Jaz sam sem jih spet pospremil iz hiše. To je vsa resnica, vse drugo je laž. In na tej laži stoji tudi spomenik med stolnico in škofijo. Kolikokrat po nam že hrvaški obiskovalci spodnesli: Pa pravite, da imate pri vas odnose z oblastmi urejene in dobre, kako da ne morete odstraniti tega spomenika?

Ko smo leta 1964 delali nov tlak okoli stolnice, je bila edinstvena prilika, da bi stari častiljivi kamen, ki so ga zaradi tega spomenika odstranili, postavili nazaj, in spomenik, ki je dejansko postal odlagališče za pse in pijance iz bližnje gostilne, naj bi se umaknil.

S to prošnjo sem šel — ko je bil nadškof Pogačnik na koncilu — k predsedniku Verske komisije Borisu Kocijančiču in sem mu vso zadevo razložil. Zelo pozorno me je poslušal in rekel, da razume naš protest, toda zaradi množičnih organizacij se boji kaj ukreniti. Tako ta spomenik stoji še danes in zgovorno priča,

kako težko je tudi našim oblastem priznati, kaj šele popraviti, kakšno krivico. Druga stvar, za katero bi človek želel, da bi se kam premaknila, so duhovniški procesi. Vemo, da je oblast že marsikatero krivico popravila, ne mislim samo na dachauski proces. Zato se mi zdi, da bo prišel čas, ko bo le treba priznati, da je bilo veliko duhovnikov po vojni obsojenih popolnoma po nedolžnem. Mnogi procesi so bili z vso stalinistično tehniko sprovojeni, skonstruirani, ker je to takrat služilo utrjevanju oblasti. Kaj naj rečemo recimo o primeru frančiškanskega brata z Viča, ki je osedel dve leti samo zato, ker so ga na Ozni prisilili, da je podpisal izjavo, da bo samostanski špijon za viški samostan. Ko je to povedal svojemu predstojniku, so ga klicali na odgovornost. Priznal je, da je svojemu predstojniku povedal resnico. Bil je aretiran in na tajnem procesu obsojen na dve leti zapora zaradi izdaje državne tajnosti. Kaj vse bi vedeli povedati duhovniki, ki so leta in leta presedeli v zaporih, ko do konca niso vedeli, zakaj so tam.

Mislím, da je čas, da se tudi te stvari enkrat jasno povedo. Saj so še živi tisti, ki so procese pripravljali in inscenirali popolnoma po stalinističnih metodah. Kako je bila nato v zaporih organizirana špijonažna služba, kako so nekega duhov-

nika tako izstradali, da je imel stalno pride o svojih zasljevalcih in je potem delal to, kar so od njega zahtevali. Čas, ki je šel mimo, je kot najboljši zdravnik marsikaj pozdravil, duhovnik mora to vzeti kot del svojega poslanstva, a resnica bi le morala priti na dan, če nam gre res za to, da se odpiramo v demokratično družbo.

Kako ocenjujete »heretizjo« Edvarda Kocbeka pred vojno in po njej? Kako je nanj gledala — denimo v sedemdesetih letih — uradna Cerkev? Ali je po vašem prepričanju v današnji Cerkev njegov vpliv občuten?

Glede Kocbeka moram reči tole: Studentje smo ga spoštovali kot velikega, nadarjenega pesnika. Naš pokojni nadškof Pogačnik, ki je bil tudi sam upoštevan pesnik, je bil njegov mladostni prijatelj. Po Pogačnikovi smrti sem v njegovi zapuščini našel korespondenco s Kocbekom — tudi kasneje nista pretrgala vezi.

Torej pesnika Kocbeka smo zelo spoštovali. Ko pa je v tistem ozračju, ki sem ga že prej enkrat opisal, ozračju, polnem strahu pred stalinistično revolucijo in komunizmom, prevladalo naše javno mnenje v Cerkev, je njegov članek »Premišljevanje o Španiji« vzbudil najprej veliko pozornost, nato pa tudi obsodbo.

# Marijina duhovnost v ikonah

Zadnje letošnje teološko predavanje je bilo v četrtek 24. marca. Predaval je jezuit Marko Rupnik, katehet na goriškem liceju in na zavodu Ž. Zois. Pater je dalj časa bival v Rimu, kjer se je posebej posvetil cerkveni umetnosti, zlasti pravoslavni, in je povrh tudi sam slikar. Predmet svojega predavanja o Marijini duhovnosti v slikah je omejil na pravoslavne podobe, grške in ruske, v prepričanju, da se Marijina duhovnost izraža predvsem v teh vzhodnih umetninah, saj so Marijine podobe v zahodni umetnosti, po njegovem mnenju, dostikrat bolj kič brez duhovne globine.

Za uvod je poudaril, kdaj in zakaj se na Vzhodu začela Marijino češčenje in s tem tudi njeno upodabljanje. Gre za čas verskega spora o Kristusu, za teološke zmote arianizma, monofizitizma in nestorijanizma. Ali je bil Kristus pravi Bog? Ali je bil pravi človek? Ali je Marija v resnici mati Kristusa Boga-človeka? Ob teh kristoloških sporih stopi v ospredje tudi Marija kot Jezusova telesna mati. To se zgodi zlasti po koncilu v Efezu leta 431, ko jo slovesno razglasijo za »Theotókos«, za Bogorodico, za tisto, ki je rodila Jezusa Boga-človeka. K temu spoznanju so največ prispevali menihi, premišljevalci božje Besede, ki se je učlovečila. Obenem s tem vznikne spoznanje, da je Marija podoba Cerkev na njenem potovanju v veri, upanju, ljubezni in služenju, kot je razvil svoje misli o Mariji Janez Pavel II.

v encikliki »Odrešenikova Mati« za letošnje Marijino leto.

Bistvo Marijinega poslanstva je, da je Bogorodica in podoba Cerkev. Zaradi tega je Marija edinstvena žena in ne more biti podobna nobeni drugi ženi. Pri slikanju Bogorodice umetnik ne more vzeti »modela« iz ženske sveta, temveč mora njena podoba odsevati njeno poslanstvo kot Bogorodice in s tem njeno »pobožanstvenje«, dejstvo, da je bila »milosti polna«, Bogu dopadljiva. Slikar ikon Matere božje mora zato upodobiti njeno nadzemskost in nadčasovnost.

Kako so to dosegli, je p. Marko pokazal in razložil ob diapozitivih nekaterih najbolj znanih ikon iz bizantinskega in ruskega pravoslavne liturgičnega sveta. Res, te Bogorodice niso kake pobožne žene ali kaka dekleta v pobožni drži, temveč imajo v sebi nekaj nadčasovnega, svetega, simboličnega. V ikonah moramo zato iskati njihovo simbolično sporočilo, saj na takih podobah ima vsaka stvar svoj simbolični pomen, od barv ozadja in oblačil do vsega ostalega, kar je na ikoni ubodobljenega. Pa naj gre za rojstvo Jezusovo ali vnebovzetje ali angelovo oznanjenje, saj drugih prizorov iz Marijinega življenja skoro ne upodablja. Z vseh ikon diha neka nadnaravna svetost. Zato se pred ikono moraš zamisliti in pred njo moliti, da se ti razodene njeno duhovno sporočilo.

# Vsi jeziki najslave Gospoda

V Ljubljani je bila v škofijskem dvorcu tiskovna konferenca, na kateri so nadškof L. Šuštar in drugi orisali potek papeževga obiska na Krki 25. junija in njegov pomen. Ker se konference zastopniki našega lista nismo mogli udeležiti, povzemamo po Družini glavne podatke.

Papežev obisk na Krki poteka v letu sv. Eme, ki je ustanoviteljica krške škofije in je ravno pred 700 leti bila razglašena za blaženo. Sv. Emo smemo imeti tudi za našo slovensko svetnico in zavetnico, ker je živel v slovenskih deželah in ker je bila najbrž tudi slovenskega rodu.

Srečanje na Krki bo tudi v vrsti srečanj treh škofij, ki se je začelo na Sv. Višarjah pred skoro desetimi leti. Na tej Marijini božji poti so se prvič srečali romarji in škofje iz videmske, celovške in ljubljanske škofije. Srečanja so se v naslednjih letih zvrstila po posameznih škofijah, vedno na kaki Marijini božji poti (Brezje, Tricesimo, sedaj Krka). Ta srečanja ob Mariji imajo svoj poseben značaj, saj gre za srečanja vernikov treh oz. štirih jezikov: Slovencev, Nemcev, Italijanov in zadnje čase tudi Furlanov, ki zahtevajo mesto tudi za furlanščino. Računa se, da bo tudi letos ob papeževem obisku tako: »Vsi jeziki najslave Gospoda in njegovo Mater!«

Papeževa maša bo na velikem travniku ob cerkvi sv. Eme, kjer bo prostora za kakih 70 tisoč ljudi. Sedeži bodo pridržani samo za bolnike in za izredne povabljence; vsi ostali bodo morali stati. Lahko

pa si prinesejo zložljive stolčke. Med mašo bo petje v raznih jezikih. Sodeloval bo združen zbor slovenskih pevcev iz Slovenije in Koroske, skupno kakih tisoč oseb. Prav toliko pevcev bo štel nemški združen zbor. Hrvati se bodo udeležili papeževga obiska na Gradiščanskem, kamor bodo prišli tudi romarji iz Madžarske. Papeževa maša bo na vzvišenem otarju sredi travnika tako, da bodo sv. očetla lahko vsi videli.

## KAJ PA MI IZ ITALIJE?

Sprva je bilo gotovo, da pojde na srečanje s papežem vsaj en avtobus iz Gorice. Sedaj nastajajo pomisleki, ker bo vse skupaj zelo utrudljivo: pot, dohod do zbirališča (3 km), čakanje na papežovo mašo, maša sama, ki bo trajala kakih dve uri. Starejši ljudje bodo tak trud težko prenesli.

Zato smo se duhovniki domenili, da gremo, če bo dovolj vpisanih za en avtobus. Toda vsi, ki se vpišejo, naj računajo na omenjene težave. Vpisovanje je na upravi Katoliškega glasa, v Katoliški knjigarni v Gorici in tudi pri gg. župnikih, ki so dobre volje. Če bo dovolj vpisanih, bomo javili tudi ceno. Zato pohižite s prijavo do bele nedelje.

Biti morate kot okno, skozi katero hoče sijati na svet božja dobrota. Šipa ne sme biti umazana ali motna, sicer preprečuje izžarevanje Boga v svet. (Edith Stein)

govem stanovanju. Tega obiska je bil silno vesel, ves navdušen je razlagal o svojih načrtih, kazal svoje zapiske, dnevniške... in sploh sta naju z ženo Zdravko zelo lepo sprejela in bila izredno hvaležna za ta obisk.

Potem je Kocbek umrl in so prišli nadme, posebno dr. Trstenjak, njegov veliki prijatelj in sošolec, naj bi ga pokopal. Nadškof Šuštar je bil takrat na Dunaju na konferenci, telefoniral sem mu in dobil vtis, da bi ga on sam pokopal, če bi bil doma. Zato sem se tudi jaz odločil, da opravi pogrebne obrede. Vem, da sem se s tem mnogim zameril, posebno v inozemstvu, nekateri so me javno napadali in niso mogli prenesti tega, da sem pokopal bivšega partizana. Jaz pa sem gledal v njem kristjana, ki je v zakristiji uršulinske cerkve pokleknil pred duhovnika in prosil za spoved, »da bo s čistim srcem lažje govoril v cerkvi«.

Kocbekov vpliv je med današnjo katoliško inteligenco še vedno velik. Gotovo je, da uživa spoštovanje zaradi svoje doslednosti in odkritega stališča v zadnjih letih življenja.

Vprašanja zastavili:

Dimitrij Rupel  
Jože Snaj  
Spomenka Hribar  
KONEC

# Moč vstajenske resnice

Velikonočni prazniki so pretkani s posebnimi religioznimi podobami. Teh velikokrat z razumom ne moremo razvozlati. So namreč izrazita simbolična znamenja, h katerim ne moremo pristopiti z znanstvenimi razlagami. Približamo se jim lahko samo s pomočjo vere, pri čemer ne gre le za prisvojitve te ali one cerkvene dogme, temveč za duhovno osvajanje konkretne danosti. Čemu smo se rodili v ta svet in v to življenje? Sta naše bivanje in naša resničnost res brez pravega pomena in smisla? Kaj nam ni vstali Jezus Kristus izpričal, kaj pomeni za vsakega izmed nas rast prek samega sebe, premik od golega samovšečnega egocentrizma v solidarnost človeške skupnosti, katere udi ob uri smrti ne razpadajo v prah in pepel nič, temveč žive tudi po svoji zemeljski smrti pri Bogu v popolnoma novih razsežnostih? Krščanski realizem Velikega petka in Velike noči govori o grehu in križu, o bolečinah in krvavem potu, o težavi, da bi zares ljubili svojega bližnjega kakor samega sebe, o napornem napreznju za »naš vsakdanji kruh«, o strahu in žalosti, a tudi o tem, kako ta krvavi, bedni, boleči in grešni vsakdan prek smrti in križa zraste v Veliko nedeljo vstajanja, ljubezni, svetlobe in sreče v žaru onstranske slave večnega življenja pri Bogu.

Mirno, dosledno in vedno bolj svečano odpira predvelikonočni čas človeka Bogu. Kratkotrajna sreča cvetne nedelje nas tudi v podobi prazničnih butaric — teh skrivnostnih božjih drevesc — opozarja na topli čar prebujene narave, po drugi strani pa so te tudi bodrilna znamenja, da se je približal veliki dogodek iz zgodovine človeškega odrešenja. Mrtvi čas človeštva je premagan, Jezus nam je približal božje kraljestvo na svoji čudodelni zemeljski poti čez Palestino. Njegov božji zglede spreminja zdaj tudi nas. Naj Jezusova pot postane tudi naša pot.

Vstali Kristus vsakemu izmed nas prigovarja, naj vzamemo osebni križ na rame in svojo lastno usodo doumemo v sklopu neizničljive povezanosti z misterijem Velikega petka in velikonočnega vstajanja.

Predvstajensko trpljenje je pretkano s hrepenenjem in upanjem na končno zmago božje svetlobe in ljubezni. Vendar je dramatična kronologija velikega tedna povezana tudi z zlovesčimi sencami, ki jih zloba peklenškega brezna meče na prostor in čas.

Tudi pisatelj Ivan Pregelj je v sestavku, ki ga je objavil leta 1905, odkril senčno stran bivanja. Ob Veliki noči se je srečal s trohno bo Jude Iškarijota, tega groznega spremljevalca človeškega dejanja in nehanja, s to temno stranjo človeške notranjosti:

— Tvoje družbe se mi je zahotelo, o brat Juda, proslavljeni junak človeške zlobe... O Juda, morilec sem. Veliko sem umoril v sebi, veliko v drugih... Večkrat sem izdajal. Že v otroku je ta redka lastnost. In ali je dostojanstvenik, ki sedi s prazno glavo na visokem stolu, bolji od učencev, ki se redi ob udarcih, katere dobijo njegovi sošolci, ki jih je zatožil?... Imel sem dobrotnika, ki je žrtvoval veliko zame... Stradal je radi mene in v strganih suknjah je hodil, da sem mogel jaz po parketih nastopati v suknjenih oblekah in mehkih čevljičkih... Srečal sem deklico, ki me je ljubila. Jaz pa sem šel, osramotil njeno ljubezen in norce bril iz njenih čustev in dobro mi je delo, ko sem videl njeno bolečino... In še več... Izdal sem tudi Boga... Še je govoril, ko se je bila odprla zemlja in se je dvignil šum in se je pogreznil grozni spremljevalec... Skozi okno je zvenel glas zvonov in je vstal in pristopil potolažen k velikonočnemu obhajilu...

Dogajanje Velikega petka je polno dejstev, čustvovanj in dramatičnih napetosti. Žebliji, s katerimi so Kristusa neusmiljeno pribili na križ, Jezusova za nas prelita kri, njegovo telo, ki je trpelo in umrlo, a tretji dan vstalo od mrtvih, doživljajo v resnici novega življenja bodrilno moč vseobsežne Aleluje. Iz globinskega prepričanja, ki z

lepo čustveno melodijo poje tudi iz slovenskih velikonočnih pesmi »Jezus naš je vstal od smrti« ali »Zapoj veselo, o kristjan«, je na skali novih bivanjsko-duhovnih možnosti zraslo svetovno gibanje tisočletij, ki tudi danes prav tako živo pričuje kot prve dni.

Križ, na katerem je na Veliki petek ugašalo prav tako kot sončna luč nad Palestino življenje križanega Jezusa, nam je v stalen spomin in opomin na Odršenikovo smrt, a tudi znak lastnih muk in bolečin, ki nas spremljajo skozi vse življenje. In vendar slišimo tudi s križa Jezusove bodrilne besede: »Ne bojte se, jaz sem z vami; jaz sem premagal trpljenje in smrt.«

Ta vera v moč vstajenske resnice ni zgrajena na zaprtem grobu, temveč na odvaljeni skali in prepričanju, da je Jezus vstal od smrti, da vse odreši.

Vedno znova tožimo nad posledicami uničevanja življenja, ki jih vsi čutimo: sovraštvo med ljudmi in narodi, uničevanje nerojenih življenj, mamila, kriminaliteta, samomori, brezposelnost, zatiranje drugačnega mišljenja... Kaj ni pot k pristni vzajemni ljubezni med ljudmi, kot nam jo razodeva krivnostni zglede Velike noči, najboljša pot v čas, ki nas odpira večni ljubezni v Bogu?

Lev Detela

# 64 let »Katoliških misijonov« in »Misijonska obzorja«

»Katoliški misijoni«, ta tudi med mnogimi rojaki naše dežele znani in priljubljeni list je začel izhajati v Ljubljani na podlagi sklepa Katoliškega shoda leta 1923. Prva številka je izšla še isto leto za svetovno Misijonsko nedeljo meseca oktobra; vsi letniki do okupacije Slovenije v začetku druge svetovne vojne so izhajali od oktobra do oktobra, in sicer v misijonišču Groblje pri Domžalah. Izdajala jih je Misijonska družba sv. Vincencija Pavelskega (lazaristi) kot glasilo papeških misijonskih družb v Sloveniji, v popolnem soglasju s škofijskim misijonskim vodstvom. Ob nemški okupaciji Gorenjske in Štajerske so »Katoliški misijoni« prvič postali »begunci« in so se umaknili v Ljubljano ter tam v času vojne naprej izhajali skoraj do nje konca, le za nekaj mesecev so zaradi vojnih razmer prenehali izhajati. Še preden so partizani vkorakali v Ljubljano, so se »Katoliški misijoni«, predvidevajoč, da pod novo oblastjo ne bodo mogli več izhajati v domovini, drugič umaknili v begunstvo, kjer so dve leti izhajali kot razmnoženina, leta 1948 pa so spet začeli izhajati kot tiskan mesečnik v Buenos Airesu, odkoder so obiskovali slovenske izseljence po svetu. V lepem številu so bili pa razširjeni tudi po slovenskem zamejstvu, po Primorskem in Koroškem. V Buenos Airesu so se prva leta tiskali kar v 4.000 izvodih, a je število naročnikov vzporedno z umiranjem povojnega vala izseljencev padalo bolj in bolj, tako da so mogli nazadnje list tiskati le še v 1.500 izvodih. Drugi rod slovenskih povojnih izseljencev, tudi če obvlada

## KATOLIŠKI MISIJONI

### LAS MISIONES CATOLICAS

slovenščino, se na splošno ne more v toliki meri posvečati slovenskemu branju, da bi naročal slovenski tisk, kajti mora kulturno soživeti z novo domovino.

Tako je tudi pod tem vidikom »Katoliški misijoni« prišlo zelo prav, da so se med tem razmere v Sloveniji glede verskega tiska v toliko spremenile, da zdaj v domovini izhaja morda celo več verskega tiska kakor v predvojnem času. Tudi so v tujini izhajajočim »Katoliškim misijonom« po jugoslovanski zakonski določbi vrata v Slovenijo zaprta in v domovini vseh 40 povojnih let ni izhajal misijonski tisk.

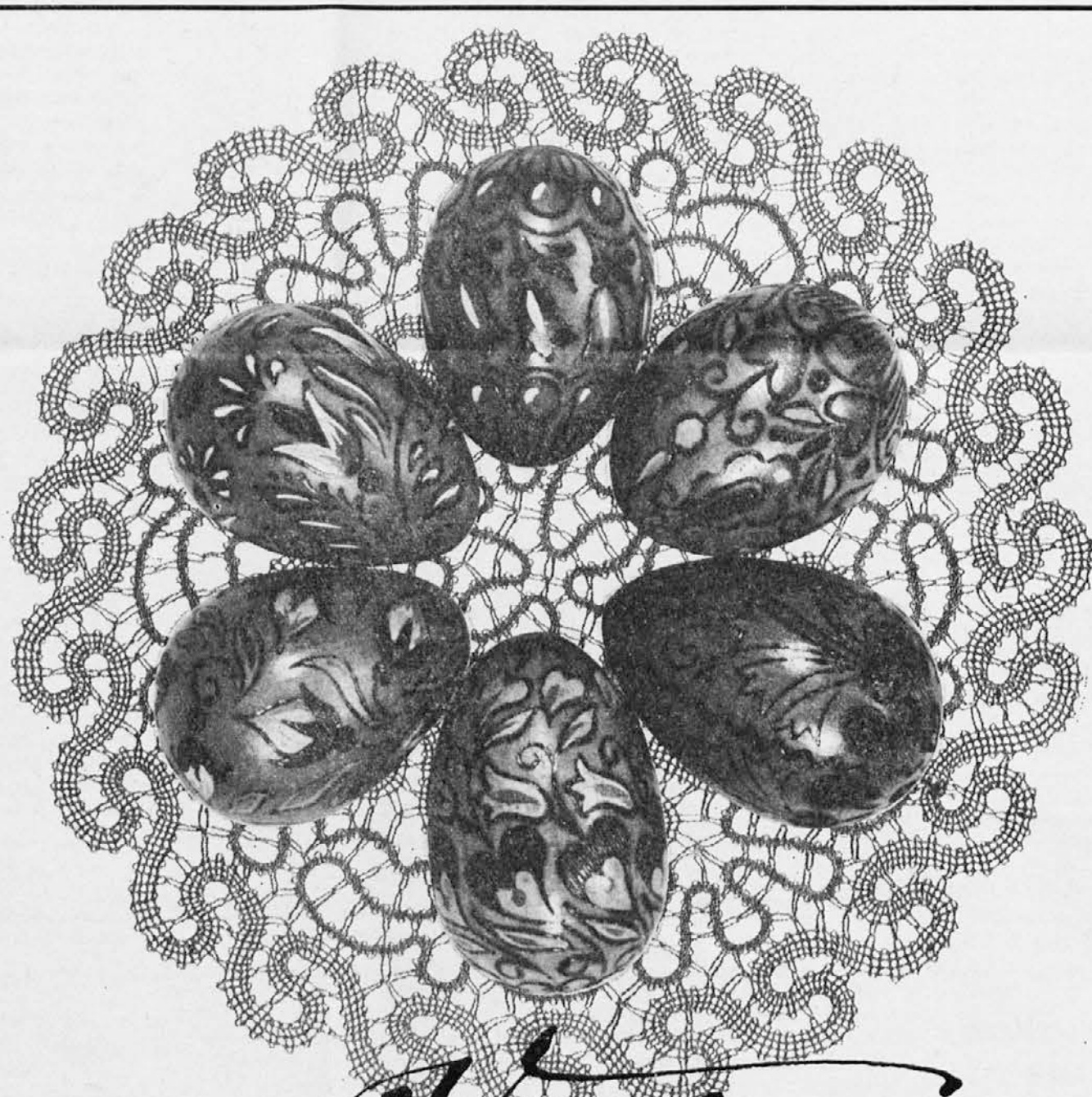
Zato sta tako prvi vseslovenski misijonski simpozij v Rimu kot drugi v Tinjah na Koroškem pred šestimi leti oziroma predlaskim, tudi pod vplivom »Katoliških misijonov«, sklenila, da naj se v domovini obnovi slovenski misijonski tisk, do česar je dejansko prišlo že v letu 1987, ko so v tedniku »Družina« izšle tri skoraj luksuzno tiskane številke priloge »Misijonska obzorja«. Izdajati je začel ta novi slovenski misijonski list medškofijski misijonski odbor pod vodstvom msgr. Franca Mikuža in v uredništvu lazarista dr. Draga Ocvirka. Te priloge so v začetku tiskali kar v 90.000 izvodih in jo razdajali le proti prostovoljnemu prispevku. A kmalu se je pokazalo, da bo treba uvesti dve novo-

sti: list naj bi postal samostojna revija, ne več priloga, in oddajal naj bi se proti plačilu naročnine. Tako bo v letu 1988 začelo prihajati med rojake doma in po svetu kot novi slovenski misijonski list glasilo »Misijonska obzorja«, ki se po vsebini pač ne bodo mogla kaj dosti razlikovati od dosedanjih »Katoliških misijonov«, pač pa bodo oblikovno upoštevala načela moderne živahne in slikovite ureditve, kar naj bi olajšalo branje najširšim krogom misijonskih bralcev.

»Katoliški misijoni« so pač 64 let, od tega 40 v izseljenstvu, zvesto izpolnjevali svoje poslanstvo, biti glasnik misijonstva Kristusove Cerkve in slovenskih misijonarjev in pobudnik slovenskega misijonskega dela. Naj bi tudi »Misijonska obzorja« vsaj toliko časa živela in blagodejno vplivala na slovenski delež pri rasti božjega kraljestva v svetu!

L. L.

★  
V temnih nočeh smo hvaležni za luno. In ko jo gledamo, vemo, da mora biti tudi sonce. V temni noči sveta, ko ljudje obračajo hrbet Njemu, ki je luč sveta, se ozrimo na Marijo, naj vodi naš korak, ko čakamo na sončni vzhod. (Škof Fulton Sheen)



Veselo  
veliko noč  
vam želijo

KMEČKA BANKA - GORICA  
KMEČKO DELAVSKA POSOJILNICA V SOVODNJAH  
KMEČKO OBRTNA HRANILNICA V DOBERDOBU  
HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH  
KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA IN POSOJILNICA - NABREŽINA  
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA d.d. - TRST

# Vse najboljše za Veliko noč 1988 želijo :

## KOSIČ

TRGOVINI »KOSIČ BENEDIKT«  
OBUTVE Ulica Raštel, 7 - Telefon 85-162

»KOSIČ K2«  
Ulica Oberdan, 7 - Telefon 85-520

### VSE ZA ŠPORT



Ulica Raštel, 21  
Telefon 84-884

VELIKA IZBIRA ŠPORTNIH ARTIKLOV

### VSE ZA DOM IN GOSPODINJSTVO



**Casalinghi**

Ul. Raštel, 17

ARTIKLI ZA DOM IN GOSPODINJSTVO  
VSAKOVRSNA DARILA - PORCELAN - KRISTAL

### ČER - IMPEX

Splošni import - export  
IGOR ČERNIC

GORICA - ul. Vittorio Veneto, 54 Tel. 82159

### ROMAN BAR

(Roman Cotič)

GORICA Travnik, vogal ul. Roma in Oberdan

### ZNANA TRGOVINA Z MESNIMI SPECIALITETNIMI IZDELKI

**ALEŠ PINTAR**

GORICA - ul. Boccaccio Tel. 84570

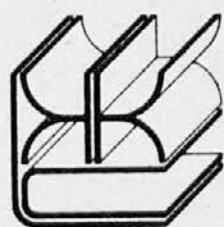
TRGOVINA ČEVLJEV  
**ANDREJ ČOTAR**

GORICA - ul. Rastello, 72 Tel. 83667

### GOSTILNA »PRI MIROTU« (DA MIRO)

(Mara Mužina)

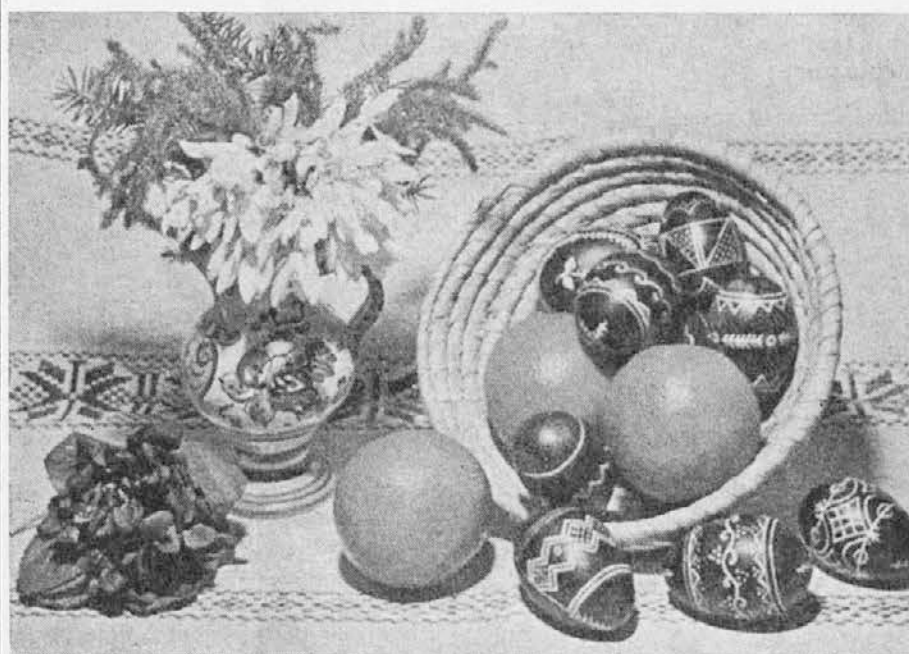
SOVODNJE OB SOČI Tel. 882017



**libreria cattolica  
katoliška knjigarna**

Piazza della Vittoria - Travnik, 25  
GORIZIA - GORIZIA (ITALY)  
Tel. (0481) 84407

- knjige (revije in specifične knjige po naročilu)
- šolske, pisarniške, tehniške in domače potrebščine
- vse vrste papirja in lepenke
- nabožni predmeti in sveče
- sezonski artikli za okras in darilo
- plošče in muzikasete
- igrače
- pisarniško pohištvo
- fotokopije



### PEKARNA - SLAŠČIČARNA

**VIATORI**

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo in vse, kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih družinskega in društvenega značaja lahko dobite v največji izbiri v naših goriških prodajalnah

GORICA

Tel. 520905

### GOSTILNA

**VID PRIMOŽIČ**  
(pri Pavlinu)

GORICA - Drevored XX. septembra, 138

Tel. 82117

### URARNA IN ZLATARNA

**VIZINTIN ANI IN MARJAN**

GORICA

Ul. Monache, 9

### GOSTILNA

**PODVERŠIČ**

obvešča kliente, da bo lokal zaprt, zavoljo popravil,  
od polovice aprila do polovice maja

GORICA - ul. Brigata Pavia, 61

Tel. 31447

### IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - ITD.

**RADISLAV LEOPOLI**

GORICA - ul. Brigata Pavia, 46

Tel. 84941

### TISKARNA BUDIN

GORICA - Riva Piazzutta, 18

Tel. 84676



**Vas Hotel**

34170 GORIZIA - GORIZIA (ITALY) - CORSO ITALIA, 63  
TELEF. (0481) 82166 / 7 / 8 - TELEX 461154 PAL GO I

### TRGOVINA JESTVIN

PRI DUŠANU

Sovodnje ob Soči

Tel. 882060

VLADIMIR KOS

**VALČEK VELIKE NOČI**

*Ko se češnje razvnejo  
od poljuba neba  
in se ptički zavejo,  
da je zima odšla —*

*o, v tem je le  
slutnja pomladi.*

*Ko se veter pod slapom  
preobleče za pot,  
in planine za kapo  
si zataknejo svod —*

*o, v tem je le  
košček pomladi.*

*Ko si starec in starka  
razdelita smehljaj  
in na morju se barka  
ne obrne nazaj —*

*o, v tem je  
začetek pomladi.*

*Ko se fant ob dekletu  
v mesečino poda  
in kanali po svetu  
zažare od zlatá —*

*o, v njima je  
pesem pomladi.*

*Ko naenkrat v višavi  
od nedelj zadoni  
in na stari planjavi  
sam Zveličar stoji —*

*potem je tu  
sreča pomladi!*



**Radio Trst A**

Spored od 3. do 9. aprila 1988

**Nedelja:** 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slov. tiska v Italiji. 10.15 Mladinski oder: »Zgodba s pomladnega travnika«. 11.00 »In mirno tavalá bi moja Pepka«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 14.10 Nediški zvon. 15.00 Velika noč z našimi poslušalci, telefonski razgovori. 17.00 M. Mahnič: »Vinska žalostna z alelujo«. 18.00 Slovenske miniaturre o Veliki noči.

**Ponedeljek:** 8.20 Velikonočne pesmi. 10.15 Mladinski oder: »Pirhi brez presenečenja«. 10.45 Koncert v cerkvi sv. Ignacija v Gorici 21. jan. letos. 11.35 V svetu mladih. 13.20 Gospodarski tednik. 14.10 Otroški kotiček: Glasbene pravljice. 15.15 V svetu mladih. 17.00 Mi in glasba. 18.00 Kmetijski tednik.

**Torek:** 8.10 Nediški zvon. 8.50 Za vsakogar nekaj. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Od prehrane do potrošništva. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.00 Tolstoj: Vojna in mir. 15.15 Od prehrane do potrošništva. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Primorska poje. 18.00 P. Lužan: »Novo življenje«. Komedija.

**Sreda:** 8.10 Oddaja iz Rezije. 8.40 Za vsakogar nekaj. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Ženska in naš danes. 13.20 Primorska poje. 14.10 Od Milj do Devina. 15.00 Tolstoj: Vojna in mir. 15.15 Ženska in naš danes. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Primorska poje. 17.10 Pianist Bojan Gorišek. 18.00 Literarne podobe.

**Četrtek:** 8.10 Od Milj do Devina. 8.40 Za vsakogar nekaj. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Umetnost in kultura. 14.10 Na goriškem valu. 15.00 Tolstoj: Vojna in mir. 15.15 Svet, v katerem živimo. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Primorska poje. 18.00 Spomini na Alberta Rejca.

**Petek:** 8.10 Na goriškem valu. 9.00 Za vsakogar nekaj. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Umetnost in kultura. 14.10 Otroški kotiček: Pisani svet. 15.00 Tolstoj: Vojna in mir. 15.15 Umetnost in kultura. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Skladatelj Uroš Rojko. 18.00 Kulturni dogodki.

**Sobota:** 8.10 Kulturni dogodki. 8.40 Za vsakogar nekaj. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Teritorij. 14.10 Oddaja iz Kanalske doline. 15.00 Clovek cloveku. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 »In mirno tavalá bi moja Pepka«.

**KATOLIŠKI GLAS**  
list za kritične bralce

# Razočaranje srbskega pisatelja

Dobrica Cosić piše takole:

Generacijo, ki ji pripadam, je zgodovinsko in usodno opredelila vojna in naša razhajanja po njej; vojna, ki smo jo mi, partizani, z brezmejno voljo in velikanskimi žrtvami preusmerili v revolucijo, a ki je po svojih vsebinah in izidih, po svoji sedanjosti prej politični prevrat kot socialistična revolucija.

Takrat, v tej vojni in prevratu, je začetek vsega, kar smo ustvarili potem in kar danes smo; takrat smo začrtali in izsajali našo »srečno bodočnost«, prepričani, da smo stvarniki zgodovine; sebe smo takrat vzpostavljali kot moralna bitja, spočenjali politiko in umetnost, zasnovali ambicije za oblast, znanost, stroke, porajali življenjske ljubezni in prijateljstva.

Ko je prišel konec vojne, se za nas v duhovni bitki vojskovanje in boj še nista končala; moji generaciji konec vojne ni pomenil samo osvoboditve in miru, bil je začetek »srečne bodočnosti«.

Uresničevanje te »srečne bodočnosti« je potekalo v nenehnem ideološkem boju med pravovernimi in heretiki, boju, ki je v nekaterih obdobjih dobival izraze surove državljanske vojne: s trenjem glav in drobljenjem duš, podžgana s političnimi puči, s kampanjami in likvidacijami neprimernih in neposlušnih, ki so označene s številkami partijskih plenurnov. Sovražniki naše »srečne bodočnosti« so se kar naprej množili, proizvajali, razglašali in razvrščali, tako da je danes tudi po zvrsteh veliko več sovražnikov »srečne bodočnosti« kot na začetku bojevanja zanjo.

Za opisovanje uresničevanja in hvale naše »srečne bodočnosti« je bilo porabljenega strašansko veliko papirja, o njeni resnici pa je napisanih komaj kaj dobrih knjig.

In kaj smo zdaj, na koncu naše »srečne bodočnosti« mi, njeni stvarniki, verniki, privrženci, odpadniki, sopotniki, uporabniki?

Čas je, da skrbno položimo račune iz oči v oči s svojimi sodobniki in našimi otroki ... Čas je, da z resnico o sebi, se pravi o nas, ki smo skušali ustvariti novo družbo in utemeljiti »srečno bodočnost« narodu in ljudem na naših tleh (ustvarili pa smo družbo za enega in za nekatere, zase, tako da se »srečna bodočnost« spet spreminja v nesrečno preteklost!), čas je torej, da izpovedujemo svoje resnične izkušnje, ki so za edino prihodnost tega naroda neprimerno pomembnejše od opisovanja dejanskosti naše stvarnosti, kajti dejanskost je tako očitna, da je resnico mogoče videti in vedeti zanjo tudi z malo pameti in truda. Z nami ne umirajo naša dejanja, ta nas bodo preživela, dobra in zla, zla dejanja dlje; z nami umirajo naše osebne izkušnje...

Zgodovinsko bučanje »zmagovite« in revolucionarne generacije naglo zamira ne samo v umetnosti in znanosti, marveč na vseh področjih življenja. V družbenem prostoru smo končali državljanske, politične in vojaške kariere; postali smo upokojenec, skrbno prebiramo osmrtnice, na pogrebih se celo vrstniki komaj prepoznavajo.

Največ nas je nezadovoljnih s svojim javnim delovanjem in zaskrbljenih za prihodnost države. Mnogo nas je razočaranih, prevaranih, resigniranih. Doletela nas je kazen za našo prevetnost in neutemeljeno povojno zaverovanost vase.

Stvarnost nas sili k spoznanju: naša največja zgodovinska dejanja so vojne zmage in prevzem oblasti; naši moralni podvigi so ostali v borčevskem in partizanskem trpljenju. V miru pa, razen obrambe državne neodvisnosti pred Stalinovo nadvlado, nismo ne znali ne zmogli opraviti niti enega samega velikega dejanja tako, kot se spodobi, tako, da bi nas preživelo.

Naša zaverovanost vase je bila močnejša od znanja, egoizem močnejši od idealov in morale, državljanska strahopetnost od nacionalnega dostojanstva. Prepričan sem, da na teh tleh od Nemanja do današnjih predsedujočih ni bilo generacije, ki bi žvela bolj neresno in lahkoverno, več uživala, manj delala, živela dlje na račun svojega bojevanja za svobodo.

Toda po malem in na hitro so presahnili viri lagodnega in neodgovornega življenja. Samozaupanje, ki je bilo najprej moč, se je sprevrglo v brezumje, grandomanijo, neznanje, malomarnost; veliki porazi so mu odvzeli možnost za kakršnokoli opravičilo.

Naši potomci ne bodo razvozlali vse resnice: Kako in zakaj se je »pokolenje hrabrih« spremenilo v pokolenje pokornih? Ta negativna dialektika se je — kot sam gledam na sodobna dogajanja — potrdila takole: najprej smo s služenjem in zvestobo idealom v vsiljenih zgodovinskih

razmerah pristali na revolucionarno disciplino, ki se je sprevrgla v pokorščino privržencev; postajali smo pokorni iz strahu, da se ne bi izločili iz avantgarde, iz strahu, da jih ne bi skupili od »naše oblasti«.

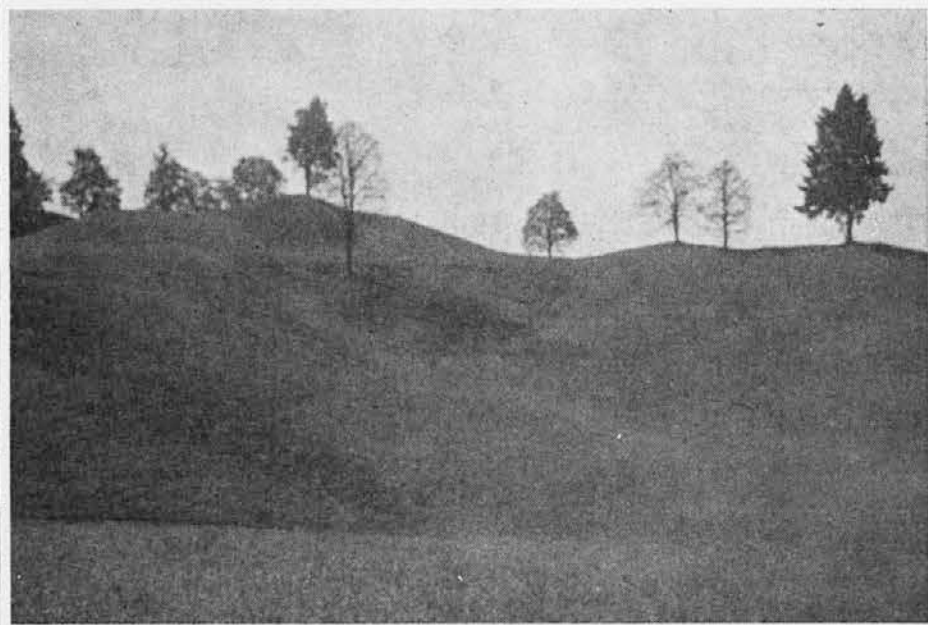
Najbolj pa smo bili pokorni svojim karieram in privilegijem; prepočasni in nedosledno smo spoznavali, da z nami manipulirajo zle, a spretno sile; potem smo, opeharjeni in pokorni, z enako iskrenostjo in lažjo oboževali tiste, ki so nas poniževali.

Od takšne dolgotrajne pokorščine in od te sodobne ponižanosti še dolgo ne bomo ozdravljeni in tako bo državljansko in na-

cionalno dostojanstvo najbolj redka človeška lastnost v tej državi. Z vsem našim napredkom in razvojem smo prispeli tja, od koder smo šli na pot: spet smo med zadnjimi v Evropi.

Tako nekam neslavno in žalostno sesto pa z »zgodovinskega odra« močna generacija, ki je hotela ustvariti novo družbo, gnana od velikih idealov in tragičnih zablod. Vendar pa je, kakor zmerom v podobnih zgodovinskih preizkušnjah in izizvih, prišel tudi čas umnih in pogumnih, nadarjenih in poštenih. Danes jih komaj slutimo, najboljših še ne vidimo, čeprav so že rojeni.

(Naši razgledi, št. 5)



Svetovalska skupina v deželi Furlaniji-Juljski krajini

## SLOVENSKE SKUPNOSTI

želi ob velikonočnih praznikih vsem Slovencem doma, v zamejstvu in na tujem mnogo sreče. Obenem se zahvaljuje vsem somišljenikom za zvestobo in podporo naši stranki v deželni zbornici.

SUPERMARKET

BERTOLINI WALTER

MOSSA - ul. Isonzo, 19

Tel. 80394

Velika izbira mesa, mesnih izdelkov, perutnine ter divjačine in rib na drobno in na debelo.

Cene ugodne - Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure. Obiščite nas! Odšli boste zelo zadovoljni!

GOSTILNA

DEVETAK

VRH SV. MIHAELA

Tel. 882005

GOSTILNA

SOBAN

JAMLJE

Tel. 75044

PEKARNA IN SLAŠČICARNA

JAZBEC RENATO

NABREZINA

Tel. 200174

MALALAN

DRAGULJARNA: Narodna 28 Tel. 211465

OPTIKA: Proseška, 6 Tel. 213957

OPČINE

## Srečanje občin v Firencah

Prejšnji teden je bilo na sedežu občinske uprave (Palazzo Vecchio) v Firencah srečanje občinskih odbornikov za mestno redarstvo in promet pokrajinskih glavnih mest v Italiji. Na povabilo florentinskega odbornika so se zbrali predstavniki vseh glavnih uprav v državi, pa tudi srednjih in manjših mest. Goriško občino je zastopal odbornik A. Bratuž. Na seji so navzoči sklenili še bolj koordinirati vprašanja prometa, zlasti zgodovinskih mestnih središč. V ta namen bodo sklicali kasneje širšo vsedrjavno konferenco.

Naj še dodamo, da je prav občina Fi-

rence nedavno zaprla prometu svoje bogato kulturno in zgodovinsko mestno središče (od bregov Arna do stolnice) in s tem omogočila mnogo lažji dohod številnim obiskovalcem in turistom.

★

### Opozorilo filipinskih škofov

Filipinski škofje so v pastirskem pismu posvarili pred »brezvestnim izkoriščanjem« gozdnega bogastva ter onesnaževanjem voda. To se je dogajalo in posledice bo mogoče kvečjemu blažiti. Od prvotnih 30 milijonov hektarjev gozda se je ohranilo le milijon hektarjev. Ob veliki naravni škodi škofje vabijo državo, naj se odločno zavzame za varstvo naravne dediščine in skrbi za zdravo človekovo okolje.

MI

## Tlačene osvobodite

Kje so pri nas tlačeni? Vsak uživa zunanjo svobodo in svoje svetovno naziranje. V medsebojnem odnosu stoje nekateri na višji stopnji, drugi na nižji družbene lestvice.

Prerok Jeremija priporoča:

**TLAČENE OSVOBODI!**

Kako osvobajati tlačene, ko jih ni?

Vsaj navidez!

Gospod, Ti nas poznaš!

Ti veš, koliko skritih tlačeni je med nami!

Tlačeni, ki jim je čezmerni alkohol ukradel notranjo svobodo.

Koliko gorja rodi takšna tlačena!

Roke iskrenega upiranja so dokončno omahnile.

Življenje je ožigosano s trajnim trpljenjem.

Ožji soljudje soprenašajo posledice tlačnosti.

Gospod, ti veš, koliko je tlačeni pretirane in usuznljive spolnosti.

Številni vzroki so jih privedli do jarma tlačanstva:

dolgotrajna nezaposlenost,

trajni neuspehi, družinska in poklicna

razočaranja, boleče nezadovoljstvo,

neizogibna podedovanost.

Kako jih moremo mi osvoboditi?

S krščansko prizanesljivostjo,

z božjim potrpljenjem,

z dobronamernim razumevanjem

in z odkritim sočutjem.

Gospod, vedno več je tlačeni z versko

brezbriznostjo in pogubno malomarnostjo.

Samo še krstni list je zvesta izkaznica

verske pripadnosti.

Gospod, brez tvoje milosti jih ne moremo osvoboditi.

Daj nam neomajnega poguma,

da bomo s prepričevalno besedo

in z dobrim zgledom vernosti

osvobajali tlačene.

S prijazno, dobronamerno, vablivo besedo

bom osvobodil tlačene

in jih z božjimi rokami prizanesljivosti

podpiral na ponovni poti

verske pripravljenosti.

## Velikonočno voščilo

Veliki teden združuje spomin Velikega petka, dneva trpljenja, krivice in smrti, ter Velike nedelje, ki je praznik zmage nad temo in dan Vstajenja. Največji tragediji je sledil največji čudež.

Slovenci smo v svoji tisočletni zgodovini doživljali že mnogo tragedij od strani tujcev, ki so naše ljudstvo zatirali, preganjali, tlačili, pošiljali v konfinacije, preseljevali, pa zažigali naše vasi, obsojali nedolžne, streljali talce. V polpretekli dobi pa se je temu trpljenju pridružil še novo, ki so ga povzročili pod vplivom tujih zmot domači komunisti z revolucijo, s pobijanjem rojakov, s pomorom vrnenih domobrancev in nato še s sistematičnim uničevanjem slovenske svobodoljubnosti in samozavesti. To je bil naš dolgi veliki petek.

Toda ves ta čas je del naroda ostajal zvest Bogu in samemu sebi, tako v domovini kakor v emigraciji. Bili smo in smo

še vedno trdno prepričani, da bo temu Velikemu petku sledila Velika nedelja, ko bo zopet zasijalo nad našo domovino svobodno sonce, ko bo tudi slovenski narod doživel z velikim veseljem svoje vstajenje in bodo nedolžne žrtve doživele svoje povečanje.

V to vstajenje verujemo in prosimo Boga, naj nam in našemu ljudstvu skrajša dneve trpljenja. V znamenju te vere in upanja voščimo vsem Slovencem doma in po svetu blagoslovljene velikonočne praznike.

Slovenski narodni odbor

★

Naj si manj prizadevamo, da bi nas drugi tolažili kakor da sami tolažimo, manj da bi nas drugi razumeli kakor da smo sami polni razumevanja; manj, da bi nas drugi ljubili kot da sami ljubimo.

Kripta božjepotne cerkve z grobom sv. Heme v Krki na Koroškem



# Kako doživljamo Repentabor v letu Odrešenikove Matere

Če se v Marijinem letu zazremo v milostno podobo Vnebovzete na Repentabru, se pred naše oči naniza vsa naša preteklost, katere je bila priča ta nam vsem draga božja pot. Niso zgodovinsko izpričani prvi zametki tega svetega kraja, h kateremu že stoletja romamo tržaški in kraški sinovi. Tu se počutimo doma, tu se duhovno okrepimo, tu se umirimo od dnevnih naporov in stisk.

## POTI NA REPENTABOR

Strma je pot, ki nas pripelje s Cola k repentaborski cerkvi na 418 metrov višine. Strme skale, na katerih se dviga Marijino svetišče, so iz turonskega apna v krušljivih plasteh. Na strmini so v zelenju skrite kraške vrtače, ki jih dolbe deževnica v apnenčastih tleh.

Pot na grič je spiralasto speljana in je dostopna z vozili. Dostop zapirajo težka vrata utrdbе, katero sta v davni preteklosti branila jarek in divžni most. Na zahodni strani griča pa je pristop na širok prostor pred svetiščem bolj strma pešpot, obraščena z grmičevjem, in v skalo vsekane stopničke. Tu pridemo do manjših srednjeveških vrat utrdbе.

Na severni strani griča, približno deset metrov pod obzidjem, je zelo lepa krožna pot, ki je skoraj zapuščen, včasih pa je bila to mehka zelenica, kjer so počivali utrjeni romarji.

## ZGODOVINA REPENTABRA JE VECPLASTNA

O njej nam govorijo starodavne kraške stene in nekateri zapiski v župnijski kroniki, ki jo je, na podlagi najdenih dokumentov in virov, napisal zgodovinar in duhovnik Matija Sila (1840-1925), ki je bil župnik na Repentabru od 1879 do 1894.

Knjižica je drobna, v rdeče usnje vezana, pisana je na roko v slovenščini z lepo drobno pisavo, a čas je njene črke zbledel. Veliko citatov in opisov je tudi v latinščini in v italijanščini, nekaj pa v nemščini.

Ta zanimiva kronika še čaka, da jo zgodovinar razbere in objavi. Zasluzni Matija Sila je kot uvod v kroniko zapisal:

## ROMARSKA CERKEV MATERE BOZJE NA REPENTABRU

»Na skalnatem griču, ki od strani Cola ali od Vrhovske strani ima podobo nekega "grebena", skalnatega, je menda Repentaborska cerkev dobila ime "NA GREBENIH", kakor jo še danes imenujejo zlasti tržaški okoličani. REPENTABOR (ali bolje rečeno REPENJI TABOR) pa je zavoljo RUP ali sten, in skalnatih dolin.«

In avtor navaja razne kraje na Štajerskem, Koroškem, Češkem, na Ruskem itd. s podobnim imenom. Pripoveduje nato, in to nas posebno zanima, da se je ta zeleno poraščeni skalnati grič že davno tako imenoval po starem taboru, ki je bil tu že mnogo prej, kot se je zidala prva cerkev. Sila dalje piše, da se grič tako verjetno imenuje že iz rimskih časov. Kajti tod je peljala stara cesta iz Trsta čez Kras v Vipavo in naprej; kot glavna cesta čez Hrušico, njene gozdove in Norik in Panonijo, je bila nadaljevanje ceste Via Aemilia.

Tržaški znanstveniki in zgodovinarji pa so ugotovili, da je bilo ozemlje repentaborske občine naseljeno že v kameni dobi, ko so se ljudje iz raznih jam selili na utrjena gradišča na vrhove gričev. Taki gradišči sta bili tudi na Repentabru in na Colu. Ostanke teh lahko vidimo še danes. Zatekli so se tja naši predniki na to skalovje, ga utrdili z močnim obzidjem, ki je na Repentabru merilo 1.600 m. Tu gori so bili varni pred napadi sovražnikov.

Do leta 911 nimamo nobenih virov. Najstarejši napis najdemo na stranskih vhodnih vratih; tja nas pripelje že omenjena strma pot s Cola, po Zajčjem dolu. Napis se glasi:

U LETI. 911. JE.TABOR. SIDAN. U LETI. 1750. JE.ZERKEV. 2. DELANA. U LETI. 1802. JE.TUREN.STOR.U.LETI. 1828. SO. TE. VRATA. SPRIZHA. A.L.

V starejši listini, pravi Sila, ohranjeni v »kapitul. arhivu teržaškem L. 1316«, piše, »da je že davno tukaj cerkva Matere božje bila.«

O nadaljnjem razvoju in življenju na Repentabru pa najdemo neke zapisek, da so na tem griču prebivali templjarji, ki so bili vitezi duhovnega reda, ustanovljenega leta 1118 za varstvo potnikov, ki so odhajali v Sveto deželo. Ta red se je kasneje preselil na Ciper in bil tam razpuščen. Ti redovniki so takrat prav gotovo imeli tu gori svojo molilnico, saj zvezmo, da je bila leta 1312, ko teh vitezov na Tabru ni bilo več, tu zgrajena prva kapelica. Imenovali so ta kraj »Santa Maria«.



## ZAVETJE PRED TURSKIMI NAPADI

Najstarejša pergamentna listina, ki se hrani v arhivu na Repentabru, je iz leta 1512. V tem letu je bila zgrajena prva cerkev, ki je bila kasneje večkrat dozdana in dopolnjena. Zadnja dozdava je bila 1802; takrat je romarska cerkev dobila kamnit zvonik, ki se razgleduje po celi kraški planoti do Nanosa, Trnovskega gozda pa vse tja do Javornikov in gozdov na Snežniku. Prav tako zvonik vasuje po vseh obronkih, ki čuvajo tržaški zaliv, tja do gradeške lagune. Visok je 19 metrov. Premer razgleda z Repentabra pa je res sijajen, saj meri 78 km.

Vrnimo se nazaj v čase, ko so naše kraje ogrožali Turki, ki so tod pustošili v letih 1471, 1472, 1474, 1476, 1477 in 1499. V naslednjem stoletju so se turški vdori še vrstili od 1522 do 1532.

Prebivalci Repentabra in okoliških vasi so se tedaj zatekali na Tabor. Ta seveda ni mogel sprejeti vseh, je pa dajal varno zavetje otrokom, ostarelim, pridelkom in živini, tako da so, ko je sovražnik opustošil domove, rešili vsaj živež, ki ga je bila obvarovala repentaborska utrdba. Najhuje so takrat bile razdejane vasi: Bazovica, Prosek in Devin.

Ko stopimo v utrjeno postojanko skozi glavna vrata, je na levi strani ohranjena stena, visoka 7 in široka 5 m. Zelo verjetno je to del razglednega stolpa, ki je bil povezan z absido cerkvice, pozneje pa je bil deloma porušen, da se je ob cerkvi lahko dogradila zakristija. Na levem boku svetišča priča o utrjenosti Ta-

bora mogočen zid, zgrajen na živi skali, ki je prepadna in 5 m visoka.

## REPENTABOR DANES

Ob tej kamniti lepoti, ki so jo zgradile pridne roke, moramo pritrditi besedam domačega župnika g. Toneta Bedenčiča, ki je nedavno zapisal, da gre za »življenje, vklesano v obzidje Repentabra«.

No, a prav je, da se ob tej priložnosti pomudimo ob g. Bedenčiču s hvaležno mislijo, ker je s svojo podjetnostjo in pogumom rešil propada repentaborsko cerkev. Tako zdaj obnovljeni sveti kraj bedi nad repentaborsko občino in je podoba duhovne obnove in navezanosti vseh faranov, ki so sodelovali pri obnovi, ponosni na svojo cerkev in na nebeško Mater, ki tukaj kraljuje.

Lepo je obnovljena cerkev, ki je spet dobila prvotne skrole. Gostoljubljen je župnijski dom, poimenovan po nekdanjem zaslužnem župniku Emilu Westru. Popravil je bilo delež tudi župnišče. Tako ima zdaj Repentabor poleg priljubljene romarske cerkve pravi biser s svojo »srenjsko hišo«, ki je izredna umetnina kraškega stavbarstva iz leta 1400.

Vsakočrat nam je znova lepo v zatišju repentaborskega hrama pred podobo Odrešenikove Matere.

Iz kronike smo zvedeli, da je ta podoba delo tržaške slikarke Marije Candido. Naslikala jo je po naročilu tržaškega škofa grofa Antona Sigismunda Hohenwarta, ki je sliko podaril cerkvi leta 1794. (Darovalno pismo hrani v župnijskem arhivu.) Slika je oljnata na bakreni plošči. In vtis imamo, da se je umetnica za navdih zavrila v obraz slovenske žene in matere. Čutimo, da iz priljubljene podobe razumevajoče gleda naša nebeška Mati, ki pozna vse naše pretekle in sedanje težave.

Z mislijo smo prehodili čas iz preteklosti do danes, ko smo spet na griču in nas ponovno prevzema zeleno razkošje, urejenost sožitja nekdanjega in sedanjega časa.

Nekatere zgodbe pripovedujejo o čudežni gradnji cerkve, češ da je bila Marija sama prisotna, da bi se cerkva dogradila. Kakorkoli že, kraj je Mariji drag in ona nas tu stalno pričakuje. Zato naj bo za nas vse, Marijine častilce, ponovno vabilo k prenovi in poglobitvi.

Ob srečanjih bomo radi skupno molili in prepevali Marijine litanije z vedno lepimi starimi odpevi. Nebeška mati pa se nam bo nasmehnila, ko ji bomo zapeli: Na oltarju stanuješ, v nebesih kraljuješ, o prosil, Marija, pri Bogu za nas.

Evelina Pahor

# Ob 90-letnici smrti kardinala Jakoba Missie

24. marca 1898 je ljubljanski škof Jakob Missia dobil imenovanje za goriškega nadškofa in metropolita. Istega dne, štiri leta kasneje, je zavoljo srčne kapi umrl v Gorici. To dvojno obletnico je Inštitut za socialno in versko zgodovino proslavil tako, da je v bogoslovnem semenišču pripravil tri predavanja o tem goriškem nadpastirju. Prof. Italo Santeusano je spregovoril o katoliškem gibanju med Italijani v goriški grofiji ob koncu preteklega stoletja, prof. Luigi Tavano o pastoralnih smernicah kardinala Missie, prof. Sergio Tavano pa o Missijevi zavzetosti za umetnost.

Prof. Santeusano je v strnjениh besedah orisal najprej politične razmere na Primorskem in v Avstriji v drugi polovici prejšnjega stoletja, prešel na dejavnost katoličanov, ki so se zagnali in osamosvojili po letu 1870, ko je v Avstriji liberalna vlada odpovedala konkordat s papežem in ko je papež izgubil svetno državo septembra 1870. Razlogi za samostojno politično nastopanje katoličanov v Avstriji in pri nas so prišli od zunaj, okoliščine so jih prisilile. Proti koncu leta 1870 je namreč bila ustanovljena prva katoliška organizacija v Gorici in sicer Circolo Cattolico oz. Katoliška družba. V njej so bili včlanjeni tako Italijani kot Slovenci. Predsednik je bil Italijan Doliach, podpredsednik pa Slovenec. Toda združeni so ostali samo tri leta, ker so 1873 Slovenci ustanovili svoje društvo.

V sedemdesetih in osemdesetih letih preteklega stoletja se v Gorici razplamtijo narodnostni boji med Slovenci in Italijani, pa tudi politične zdrahe na eni in na drugi strani. Vanje so zapleteni liberalci in katoličani, pa tudi duhovniki. Nadškof Alojzij Zorn je bil po značaju mehak, rad bi imel mir in slovo vsaj med

katoličani, a politika je ljudi razdvajala in še razdvaja. Ti prepri so šli nadškofu Zornu tako na živce, da je zbolel in potem na Dunaju tudi tragično umrl.

Takšne politične in kulturne zelo razgibane razmere je našel Missia, ko je prišel v Gorico. Iz Ljubljane je že imel določene izkušnje, ki so mu v Gorici prav prišle, tako v politiki kot v dušnem pastirstvu. V politiki je želel biti nad strankami in skupinami, da bi ga nihče ne zlorabljal, v dušnem pastirstvu pa je pospeševal češčenje Srca Jezusovega, Marijine družbe v slovenskem delu škofije in sploh Marijino češčenje, saj je poklical na Sv. goro slovenske frančiškane, na Barbano pa italijanske. Zelen je imeti dovolj duhovnikov in dobro izobraženih. V ta namen je mislil na Malo semenišče in kupil veliko posestvo z vilo Böckmann v ul. Alvia, kjer je kasneje nadškof Sedej zgradil Malo semenišče. Čeprav nerad je bil vpleten na furlanski strani v spor med Adamom Zanettijem in L. Faiduttijem, dokler se Zanetti ni umaknil iz škofije. Sprva se je udeleževal tudi sej deželnega odbora in imel večkrat odločen glas.

Prof. Luigi Tavano je dejal, da Missia ni imel svojega dušnopastirskega načrta, oz. bolje bi bilo reči, da ga v štirih letih svojega bivanja v Gorici ni utegnili razviti. Prehitro ga je pobrala srčna kap.

V službo božjo je kardinal Missia postavil tudi cerkveno umetnost. Bil je izredno občutljiv za lepoto bogoslužja in bogoslužnih prostorov. To je pokazal povsod, kjer je bival, zlasti v Ljubljani in v Gorici. Tu je pozidal škofijsko notranjo kapelo in jo dal poslikati najbolj priznanim umetnikom tistega časa.

Širite „Katoliški glas“

# Utrnjeno mlado življenje



Cvetna nedelja je bila sončen dan. Stevilni so se podali v planine na smučanje v želji, da se sprostitjo in naučijo smučarskega veselja. Med temi je bil tudi Jožek Bertolini s še dvema prijateljema. Zvabil jih je Kanin s svojimi smučiči.

Čudovita je bila narava, vsa bleščeča v pomladnem soncu. Morda jih je prav ta lepota zapeljala, da so od začrtanih poti zašli na Prestreljenik prav na greben. Tu je stala na preži nesreča. Jožeku se je spodrsnilo in omahnil je v globino na italijansko stran kakih 200 metrov globoko.

Ker je bilo na Kaninu dosti smučarjev, so takoj opazili nezgodo in obvestili reševalno ekipo na Nevejskem sedlu. Prihitali so reševalci do še živega Jožeka, vendar po poti se je njegovo mlado življenje utrnulo; na Nevejsko sedlo so ga pripeljali že mrtvega. Od tam ga je čakala še pot v mrliško vežico na pokopališču v kraju Chiusaforte.

Pokojni Jožek je bil iz znane družine Bertolini, ki ima v Moši veliko uvoznizovno trgovino z mesom in drugim. V družini je bilo 7 otrok, štiri fantje in tri dekleta. Razen prvega so vsi obiskovali slovenske šole in se tudi udeležujejo v vrstah slovenskih skavtov.

Pokojni Jožek je po končani enotni srednji šoli začel obiskovati zavod ITI. Toda po dveh letih je odšel v Toronto, se tam vpisal na High School St. Michael in tudi diplomiral. Vrnil se je in začasno pomagal staršem v trgovini. V nedeljo pa je tragično ugasnilo njegovo mlado življenje, saj je komal dopolnil 20 let.

## POGREB

V torek 29. marca kmalu popoldne so prepeljali v cerkev v Moši krsto s truplom pokojnega Jožeka. Tu je ob 15. uri bila pogrebna sv. maša. Somaševanje je vodil domači župnik don Flaviano Scarpin ob udeležbi 18 drugih duhovnikov. Ljudstva se je nabralo, da vsi niso mogli v cerkev; naših skavtov in skavtinj je bilo več kot sto; prisotno je bilo tudi predstavništvo iz Trsta.

Med mašo je bilo berilo v slovenščini in tudi prošnje; pele so domače pevke in združeni pevci pod vodstvom Zdravka Klanjščka. Ti so posebno pristržno zapeli na pokopališču »Jaz sem vstajenje in življenje«. Ob grobu se je od pokojnega brata skavta Jožeka poslovil načelnik Mauro Leban, član SGS pa so pokojnemu Jožeku zapeli še skavtsko »Prišel je čas slovesa, bratje, čas je, da gremo. A mi se bomo srečali, se videli še kdaj...«

Prizadeti družini Bertolini-Vettrih sožalje vseh dobrih ljudi.

## Sožalje

Ob preranem odhodu dragega Jožeka izražajo Slovenski goriški skavti globoko sožalje svoji načelnici Mariji in voditelju Frančku, staršem, bratom in sestram ter vsem sorodnikom.

Sožalju se pridružujejo tudi skavti in skavtinje s Tržaškega.

Odbor SZ Olympia izreka ob tragični smrti Jožeka Bertolinija staršem, bratom in sestram najgloblje sožalje.

## S TRŽAŠKEGA

### Duhovna obnova za žene in dekleta

V Marijinem domu v ul. Risorta 3 v Trstu bo od srede 13. do nedelje 17. aprila duhovna obnova za žene in dekleta. Začetek v sredo 13. aprila ob 17. uri v kapeli. Potem bodo govori ob 7.30 in ob 17. uri v dvorani. V nedeljo 17. aprila bo maša ob 8. uri pri Novem sv. Antonu, zaključek v sredo 13. aprila ob 17. uri v kapeli. Govoril bo salezijanec dr. Janez Jenko.

Takih duhovnih obnov ni veliko na Primorskem. Zato žene in dekleta, izrabite

to redko priložnost in pridite poslušat dobro pripravljene govore o duhovnem življenju.

## Počitniške kolonije

Do konca aprila je čas za vpisovanje v počitniške kolonije. Vpisati se je treba pri šolskih zdravniških asistentkah. Vpišejo se lahko otroci od 4. do 16. leta. Kolonije se začne 1. julija in trajajo 25 dni. Sledi druga izmena.

Otroci in mladina, ki se hočejo naučiti čistega gorskega zraka, se sprehajati med gorami in se povzpeti na višine, naj se vpišejo v kolonijo v Comegliansu, ki jo organizira Slovenska Vincencijeva konferenca. Če se vpiše dovolj doraščajoče mladine, bomo organizirali zanjo posebne dejavnosti, zlasti v drugi izmeni. Sprejemamo otroke s Tržaškega in Goriškega.

Informacije lahko dobite v Trstu po 20. uri na tel. št. 43194. Za Goriško se obrnite v Katoliško knjigarno na Travniku, kjer so na voljo formularji za vpis, ali na tajništvo srednje šole »I. Trinko« ali na pristojne urade svoje podeželske občine (Doberdob, Sovodnje, Steverjan).

## Šport

### Olympia z eno nogo v C1 ligi LIBERTAS SACILE : OLYMPIA GO. 0 : 3 (5 : 15, 6 : 15, 11 : 15)

Olympia: Terpin Andrej in Damjan, Cotič Stefan in Igor, Šfiligoj, Dornik, Komjanc, Marassi, Spacapan.

Z zmago v Sacileju so olympijci naredili odločen korak proti C1 ligi, saj so na tujem premagali neposrednega tekmeča za prestop v državno ligo. Čisti rezultat jasno kaže, da so slovenski fantje naravnost gospodarili na igrišču, ki doslej nasprotniku ni dopuščalo možnosti za zmago.

Naši so odločno začeli in takoj povedli 10 : 1, z dobrim blokom, ki je bil naravnost neprodiren za Sacile in z močnimi udarci, ki so nasprotnike popolnoma zmedli. Olympia je vodila celo 14 : 1, nato pa so domačini nadoknadili 5 točk zavoljo napake naših v servisu. Ista slika se je nadaljevala v drugem setu, kjer je Libertas zbrala 6 točk samo na napakah Olympie v sprejemu.

Sele v tretjem setu so se naši tekmeči nekoliko opogumili in nanižali 11 točk, več pa niso mogli, saj so bili tako zmedeni, da so grešili še najlažje žoge.

Treba je povedati, da se je tudi tokrat izkazala pravilna taktika slovenskega trenerja Jakopiča, ki je naše fante skrbno pripravil na igro sobotnega nasprotnika. Ob koncu so igralci in občinstvo Sacileja športno priznali, da je bila Olympia tokrat s svojo igro daleč najboljša ekipa, ki so jo dosedaj srečali.

Se več bi naši lahko pokazali, če bi bil igral tudi najboljši tolkač Olympie Simon Terpin, ki pa je tokrat zvedel za rezultat po telefonu doma, kjer je preboleval nalezljivo gripo. - Mirko Spacapan

Prva divizija moški. Fantje so proti Našemu Praporju igrali morda najslabšo tekmo ter izgubili z 1 : 3 (10 : 15, 13 : 15, 17 : 15, 3 : 15).

Under 14 deklice. Proti močni ekipi iz Krmna so naraščajnice izgubile z 0 : 3.



Vsi, tako izobraženi kot preprosti ljudje, se moramo odpovedati svoji samozavestnosti in postati kakor otroci, ker le tako bomo lahko stopili v božje kraljestvo. (Kard. Paul Poupard)



## Srečanje zastopstev SSK in DC

Zastopstvi deželnih tajništav Slovenske skupnosti in Krščanske demokracije sta se srečala v Gorici, da bi razpravljali o nerešenih vprašanih Slovencev v Italiji in o delu deželne večine v zadnjem obdobju te deželne zakonodajne dobe.

Delegaciji sta pod vodstvom deželnega tajnika DC Bruna Longa in deželnega tajnika SSK Iva Jevnikarja pozitivno ocenili sodelovanje med strankama na deželni ravni in v pokrajinskem merilu. Potrdili sta nasprotovanje takim spremembam deželnega volilnega zakona, ki bi dejansko prizadele samostojno politično zastopstvo slovenske manjšine.

SSK je prikazala načela in novosti zakonskega predloga o globalni zaščiti, ki so ga v senatu predstavili manjšinski parlamentarci. DC je potrdila zavzetost za odobritev zaščitnih določil, pri čemer je poudarila veljavnost svojih predlogov in se zavzela za vladno pobudo. Obe stranki vsekakor podpirata poskus predsednika deželnega odbora Biasuttija, da bi prišlo do zblizanja stališč med deželnimi političnimi silami.

Ob koncu sta predstavništvi SSK in DC razpravljali o možnosti za uporabo sredstev, ki jih državni finančni zakon namenja za potrebe slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Jugoslaviji.

## Zanimiva pevska pobuda

Medtem ko po vsej Primorski potekajo pomladne pevske revije, se dva goriška zbora pripravljata na prvo izvedbo zanimive maše. Že jeseni, ob načrtovanju pevske sezone, je zbor Lojze Bratuš sprejel predlog italijanskega zbora župnije sv. Ignacija na Travniku za skupno delo ter vključil v program študij maše »Missa octo vocum« renesančnega skladatelja F. Bianciardija.

Francesco Bianciardi (1570-1607) je italijanski organist in skladatelj. Rojen v bližini Siene, se je že v mladih letih začel ukvarjati z glasbo. Postal je kapelnik v katedrali v Sieni, kasneje je bil imenovan za voditelja sienske Akademije. V sorazmerno kratki življenjski dobi je napisal številna nabožna in posvetna glasbena dela, ki pričajo o njegovi izredni sposobnosti in nadarjenosti.

»Missa octo vocum« je večzborovsko glasbeno delo, kar kaže jasn vpliv takratne slovite beneške šole. V poigravanju z odmevom in prelivanju akordov je skladatelj nadvse zanimivo oblikoval redne mašne dele.

Mašo bosta zbora prvič izvajala pri slovesnem bogoslužju na velikonočni praznik. Naslednjo nedeljo 10. aprila pa bosta obogatila slovensko nedeljsko mašo ob 9. uri na Travniku. Poleg maše bosta zbora še izvajala dva osemglasna moteta G. Croce »Regina coeli« in J. Gallusa »Haec dies«. Isti program bosta zbora ponovila meseca maja v Sieni, v katedrali, kjer je deloval sam skladatelj, meseca junija pa v Kranju.

Vse ljubitelje renesančne glasbe in zborovskega petja nasploh vabimo, da se udeležijo slovenske slovesne maše na belo nedeljo ob 9. uri na Travniku, da bodo tudi s svojo prisotnostjo podprli prizadevno in neutrudno zborovsko delo.

## Končana je sezona večernih koncertov

Zaključila jo je Giuliana Gulli 25. marca s koncertom v goriškem Avditoriju. V prvem delu je izvedla Schumannovi Arabesko in Fantazijo v C-duru. Sledil je Chopin s Sonato v h-molu. Ob koncu je izven programa umetnica zaigrala še en Chopinov valček. - L. Q.

## Štandreež

Sestanek krajevne sekcije SSK. V ponedeljek 26. marca se je sestala pod vodstvom tajnika Božidarja Tabaja štandreeška sekcija Slovenske skupnosti in razpravljala o številnih vprašanih in zadevah, ki so važne za štandreeško skupnost.

Najprej so si člani sekcije ogledali načrt, ki ga je izdelala goriška občina za namakanje štandreeških zemljišč, ki jih urbanistični regulacijski načrt namenja kmetijskim dejavnostim.

Predmet obsežne analize je bil tudi predlog predsednika konzorcija goriške industrijske cone, da bi v bližini samega štandreeža zgradili velik industrijski objekt, ki bi zavzel 40 hektarjev zemlje. Glede takega načrta konzorcija je bilo izrečeno soglasno nasprotovanje, ker bi tak objekt gotovo povzročil onesnaženje okolja in bi imel tudi druge negativne posledice, saj

bi bil oddaljen samo nekaj metrov od hiš na južnem delu štandreeža ob cesti sv. Mihaela. Štandreeška sekcija SSK zahteva, da konzorcij za industrijsko področje spremeni načrt in da do ceste št. 56 gradi kvečjemu kake manjše obrtniške objekte.

Tudi glede upravljanja avtoporta so bili izraženi pomisleki, saj so skladišča, katera naj bi služila podjetjem, ki delujejo in trgujejo v okviru obmejnega prometa, namenjena pretežno podjetjem, ki že imajo drugje svoje prostore. Spričo takega stanja je neupravičena zahteva predsednika družbe SDAG, ki upravlja avtoport, da bi čimprej začeli z deli, ki predvidevajo nova skladišča na kraju, kjer je danes naselje Jeremitišče. Najprej naj se smotrno uporabijo že obstoječi objekti in šele nato naj se morda gradijo novi.

Štandreeška sekcija SSK je nato izbrala svoje predstavnike za deželne in pokrajinske volitve.

## Sovodnje

Iz delovanja občinske uprave. Na zadnjih dveh sejah 1. in 22. marca je sovodnjski občinski svet razpravljal o programskem načrtu 1988-90 ter nazadnje odobril proračun za leto 1988. Iz poročila je razvidno, da znaša strošek za osebje 379 milijonov lir, tj. 54 milijonov več kot v preteklem poslovanju. Na območju javnih del je predvideno dokončanje začetih del kot npr. parkirišče ob občinski telovadnici, obrtniška cona v Malniščah, omrežje za odplako, ureditev in asfaltiranje cest v Rupini in na Peči itd.

Novi proračun predvideva dve milijardi 212 milijonov lir dohodkov in prav toliko izdatkov. Pri razpravi o proračunu je načelnik svetovalske skupine SSK Branko Černic zahteval višje vsote za posege pri kotalkališču na Peči in posodobitev javne razsvetljave. Kritiziral je odbor, da ni v teh postavkah nobenega načrta za izpeljavo teh del kot se je to že zgodilo pri odplačnem omrežju. Na koncu je izjavil, da se bo zavoljo tega njegova svetovalska skupina pri glasovanju vzdržala.

Naj omenimo, da je vključen v proračun med posebne neopredeljive postavke tudi znesek 10 milijonov lir kot doklada uslužbenecem za dvojezičnost, ni pa rečeno, če gre pri tem za izplačilo po zakonu št. 60. Res čudno, da glede tega noben svetovalec ni smatral za potrebno kakega pojasnila.

Glede ostalih točk dnevnega reda obeh sej naj omenimo, da je svet poveril arhitekta Ceja, da sam nadaljuje z izdelavo načrta urbanizacijskih del na območju obrtniške cone v Malniščah, potem ko je arh. Codella odpovedal svoje sodelovanje. Odobrena je bila vsota 30.500.000 milijonov lir za kritje stroškov na področju socialnega skrbstva za leto 1988. Na Vrhu bodo lastniki sporazumno z občinsko upravo prejeli za kv. meter po 5.000 lir za zasežena zemljišča pri širjenju ceste in zgraditvi nove h Kulturnemu centru na Vrhu. Skupni strošek bo znašal 21.186.000 lir.

Imenovana je bila ocenjevalna komisija natečaja za mesto uradnika in knjižničarja. Župan je poročal o ukrepu pokrajinskega nadzornega odbora, kateri je razveljavil sklep občinskega sveta od 22. dec. lani glede doklade za dvojezičnost. Isti nadzorni odbor pa je namenil 13 milijonov lir neki ustanovi za ugotavljanje onesnaženja na območju Sovodenj, ki ga povzroča upepeljevalnik. V zvezi s tem so razni svetovalci vprašali, kaj se dogaja na sestankih (zadnji je bil v Gradiški), kjer se razpravlja o novem upepeljevalniku.

Župan je tudi najavil praznovanje 10-letnice pobratenja med občinama Sovodnje in Škofja Loka, ki bo v slednji 4. aprila. Ponovitev pa bo 18. junija v Kulturnem centru na Vrhu.

1. aprila stopi v občinsko službo Albert Kovic, ki je zmagal na zadevnem natečaju. V maju začne delovati, kakor lani, skupina delavcev, katera bo čistila predvsem ceste. Svetovalec od večine Bernard Florenin (pridružil se mu je tudi svetovalec SSK Branko Černic) je kritično ocenil način, kako se je občinski odbor lotil prijavi za odmero hišnih prostorov pri plačevanju pristojbine za odvažanje smeti. - R. D.

## Skavtsko združevanje zamejstva

Mladinska prisotnost v izvenšolskih in nedelovnih dejavnostih ne utegne prepričati natančnega opazovalca slovenskega življa na Goriškem, ki oprežno išče iskriko narodnega zagona tam, kjer bi se najprej morala kresati. Športna društva so

Človeštvo se bo do svojega konca v dramatičnem boju spopadalo s Križanim. Do konca se bo hotelo sprenevedati, da je na Golgoti zasajen križ, kjer umira božji Sin. Do konca se bo moralo ukvarjati s tem »mrtvim Bogom« in ga skušalo izriniti iz svoje zavesti. Pozabiti ga ne bo moglo. Pred oblastjo Križanega bodo do konca drhtela človeška srca, Ta oblast je nepremagljiva, ker je oblast čiste, brezpogojne, zastonske, vseodpuščajoče, ponižne božje ljubezni. »Ko bom povzdignjen z zemlje...«

(Franc Rode, Božja Beseda, marec 1982)

## DAROVI

Za katoliški tisk: N. N., Steverjan 15.000 lir.

Za novo telovadnico v Gorici: Mirjam Obljubek, Gorica v spomin dr. A. Kobala 50.000; N. N., Gorica namesto cvetja na grob Irene Bratina Bolčina 50.000; N. N., Gorica 100.000; goriški skavti 59.000; Rudi Mlakar, Gorica v spomin na pok. dr. Andreja Kobala 50.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: F. P. v spomin Irene Bolčina 50.000; K. Mazora v spomin iste 50.000; družina Krpan, Gorica v spomin sestre Milke 100.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: druž. Tatjana Grusovin v spomin pok. Irene Bratina Bolčina 50.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N. 50.000; F. P. 50.000; N. N., Gorica 100.000 lir.

Za Pastirčka: druž. Maks Komac v spomin Irene Bolčina 20.000; Mirjam Obljubek v spomin pok. dr. Andreja Kobala 30.000 lir.

Za cerkev v Podgori: Stefan Vogrič v spomin tete Zorke 50.000 lir.

Za skavtsko četo v Sovodnjah: Nadja in Marjan Černic, Vrh v spomin pok. Irene Bolčina 50.000 lir.

Družina Evgena Černica iz Sovodenj: v spomin Irene Bratina Bolčina za katoliški tisk 35.000 in v spomin Vide Pahor Calligaris za cerkev v Sovodnjah 30.000 lir.

Ob 5. obletnici smrti Zmage Cotič Devetak: mož Remo za Katoliški glas 40.000, za SZ Soča 40.000 in za glasilo SSK »Skupnost« 20.000, skupaj 100.000 lir.

Za obnovitev cerkve v Sovodnjah: Justina in Marjan Komjanc namesto cvetja na grob Irene Bratina Bolčina 100.000 lir.

Za kapelo v Cerovljah: Marica Širca, Mavhinje v spomin na pok. Ireno Bratina Bolčina 50.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Valerija in Nada Pertot v spomin Drage Pertot 50.000; Volpi s Stankotom Pupisom 50.000; dr. P. Gruden 50.000; Pipan 90.000; Zuliani 10.000; Venier 20.000; Pertot 10.000; Okretič 10.000; Pertot 5.000; ob 25-letnici poroke Markežan 100.000; N. N. 50.000; S. N. 70.000; G. J. 10.000; Ivanka Lupin 70.000 lir.

Za Marjini dom v Rojanu: Vida in Jule Slokar 50.000 lir.

Za Marjini dom pri Sv. Ivanu v Trstu: mama Viktorija ob 10. obletnici smrti Ede Kranež Obersnel 50.000; Hedvika Kandut namesto cvetja na grob Irene Bratina Bolčina 20.000; Aleksander Žerjal v spomin na pok. starše 100.000 lir.

Za Marjinišče na Opčinah: N. N., Boršt namesto cvetja na grob g. Stuheca 12.000; sestra Slava ob drugi obletnici smrti Radota Fučka in njegove žene 500.000 lir.

Za cerkev v Trebčah: Patrizia Carli v spomin starega očeta Jožefa 50.000 lir.

Za popravilo cerkve v Ricmanjih: Boris Žulian 30.000; druž. Delac, Trst-Ricmanje 50.000; Marčela Vatovec 20.000; Dorina Komar 30.000; Albina Berdon 30.000; Pierina Hrvatič 10.000; druž. Pregarc, Pulje 20.000; Ivana Bole, Trst 5.000; Julij Tavčar, Trst 15.000; N. N., Trst v spomin sester Amalije in Kristine Černigoj 30.000 lir.

Za popravila cerkve v Dolini: Celestin od pogrebu drage sestre Ane Strajn 150.000 lir. Nadaljuje se delo pri napuščih naše župnijske cerkve in zato se nadaljuje tudi nabirka, ki je potrebna za plačevanje tega dela. Vsak dar je dobrodošel.

Za Vincencijevo konferenco v Trstu: Lojzka Sosič-Čevdek v spomin na Ireno Bratina Bolčina 25.000 lir.

Za Sv. goro: Marta Terčelj namesto rož na prerani grob prof. Irene Bratina Bolčina 25.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N. N., Rupa 150.000; N. N., Gorica 100.000; N. N., Podgora 100.000; Lojzka Sosič-Čevdek, Trst v spomin na Ireno Bratina Bolčina 25.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!



## SKD »HRAST« iz DOBERDOBA

vabi v ponedeljek 4. in v nedeljo 10. aprila na tradicionalni

## PRAZNIK POMLADI

Velikonočni ponedeljek 4. aprila:

- 13.00 Odprtje praznika.
- 15.00 Ex tempore za vrtec, osnovno in nižjo srednjo šolo.
- 17.00 Nastop folklorne skupine »Sava« iz Kranja.
- Sledi zabava ob zvokih ansambla Henček iz Novega mesta.
- 22.00 Tombola v vrednosti 1.000.000 lir. (V primeru slabega vremena bo tombola v nedeljo 10. aprila).

## Bela nedelja 10. aprila:

- 13.00 Odprtje praznika.
- 17.00 Nastop godbe na pihala »Tita Michelas« iz Fiumicella.
- Sledi prosta zabava ob zvokih ansambla Lojzeta Furlana iz Zgonika.

Deloval bo dobro založen buffet z jedmi na žaru in domačo kapljico.

# OBVESTILA

## Udeležencem romarskega izleta v Fatimo

Ker je že več prijavlencev izrazilo željo, da bi ob bivanju v Fatimi mogli tisti, ki želijo, obiskati tudi prestolnico Portugalske Lizbono, smo za drugi dan bivanja v Fatimi pripravili fakultativen izlet v omenjeni kraj.

Priglasiti se pa mora vsaj 15 oseb in to čimprej. Doplačilo znaša 35.000 lir na osebo. Avtobus je skoraj že zaseden. Kdor se še misli prijaviti, naj to stori takoj.

V župnijski dvorani v Nabrežini bo tudi letos velikonočna razstava na roko barvanih pirhov ter domačih slikarjev in umetniških izdelkov Bogomile Doljak. Razstava bo odprta od Velike noči 3. aprila do Bele nedelje 10. aprila ob večernih urah.

Za romanje k Sv. Emi na Koroško se je priglasilo na Tržaškem 500 romarjev za 10 avtobusov. Novi vpisi niso možni — čeprav številni vprašujejo —, ker se ne da dobiti več avtobusov.

Za misijone: Terezija Bembi 100.000; N. N. 80.000 lir.

Za duhovniške poklice: V. S. v spomin Irene Bolčina 50.000 lir.

Plošča »Mojo srčno kri škropite« je na razpolago v Katoliški knjigarni v Gorici. Izdalo jo je Združenje pevskih zborov Primorske ob 80-letnici smrti pesnika Simona Gregorčiča.

## OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 18 % IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik  
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

## ZAHVALA

Ob izgubi naše drage sestre in tete

## Milke Krpan

se iskreno zahvaljujemo g. župniku Cvetku Zbogarju, msgr. Francu Močniku, organistu in pevskam, vsem, ki so se udeležili pogreba ter ostalim, ki so na kateri koli način počastili njen spomin.

Gorica, 28. marca 1988

Družina Krpan